

ONS BEROEP: VERTROUWEN WEKKEN, MEERWAARDE BIEDEN!

JAARVERSLAG
2015

IBR - IRE

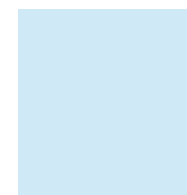
INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN
KONINKLIJK INSTITUUT

Opgericht bij wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de
Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van
bedrijfsrevisor
E. Jacquemai 135/1 – 1000 Brussel – info@ibr-ire.be – www.ibr-ire.be

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	3
Het beroep in cijfers 2015	4
Markante feiten 2015	6
Strategische prioriteiten voor 2013-2016	8
Deel 1: Algemene activiteiten van het IBR	9
Raad	10
Uitvoerend Comité	10
College van Commissarissen	10
Organen van de Raad	11
Interne diensten	12
Deel 2: Activiteiten van de vaktechnische commissies	13
Commissie Normen	14
Commissie Permanente vorming	17
Juridische Commissie	19
Commissie SME/SMP	21
Commissie Publieke Sector	23
Commissie Non-profit	25
Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden	27
Commissie Communicatie & Attractiviteit van het beroep	29
Internationale relaties	31
Deel 3: Activiteiten onder publiek toezicht	33
Toegang tot het beroep	34
Openbaar register	37
Kwaliteitscontrole	40
Toezicht	46
Tucht	50
Bijlagen	
Omzendbrieven, adviezen en mededelingen	51
Lijst van afkortingen	52
Colofon	

Flipbook

VOORWOORD

NAAR EEN BELANGRIJKE HER- VORMING VAN HET BEROEP

Terwijl we de redactie van dit jaarverslag afsluiten, volgen de Europese hervormingen elkaar in snel tempo op. Eind december 2015 werd de boekhoudrichtlijn omgezet in Belgisch recht. Aangezien de auditperimeter grotendeels standhoudt, blijft ook de toegevoegde waarde van de audit behouden.

Het beroep staat nu evenwel aan de vooravond van een tweede belangrijke hervorming. Verordening 537/2014 en Richtlijn 2014/56 zullen binnen een paar weken in Belgisch recht worden omgezet. Deze hervorming zal aanzienlijke gevolgen hebben voor de werkzaamheden van de auditoren en het publiek toezicht hierop. Op het ogenblik dat dit voorwoord wordt geschreven, betreuren we het feit dat we over geen ontwerp teksten met betrekking tot de omzetting van deze hervorming in Belgisch recht beschikken. Hooguit kunnen

we verwijzen naar de acht principes inzake het publiek toezicht op ons beroep, zoals uiteengezet door de minister van Economie op onze studiedag van 11 december 2015. We steunen de wens van onze toezichthoudende minister om een publiek toezicht te organiseren dat onafhankelijk, professioneel en evenredig is en tegen een redelijke kostprijs. We hopen dat de ontwerp wetteksten die ter stemming aan het Parlement zal worden voorgelegd een correcte en volledige weergave zal zijn van de acht principes uiteengezet door de minister van Economie.

Met betrekking tot de andere elementen van de audithervorming, kunnen we niet anders dan ons baseren op het advies van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen (HREB) van december 2015. In dit verband heeft het IBR steeds gepleit voor het vermijden van “gold-plating” (verfraaiing van de regelgeving) en het hanteren van een hoogwaardig controleframework.

Wat de organisaties van openbaar belang betreft, verheugen we ons erover dat het advies van de HREB pleit voor een verlenging van de termijn van vernieuwing van de mandaten van 9 tot 18 jaar in geval van aanbesteding. We waarderen ook de verlenging van de termijn tot 24 jaar in geval van college van commissarissen.

Wat de verboden niet-auditdiensten betreft, zijn we blij met het advies van de HREB dat pleit voor het toestaan van bepaalde belastingdiensten die geen impact van materieel belang hebben. We dringen aan op het feit dat er momenteel in België al zeven verboden niet-auditdiensten voor alle commissarismandaten bestaan en dat er geen sprake kan zijn van een verstrenging van dit bijzonder bindend normenkader.

Meer in het algemeen blijven we er inzonderheid op toezien dat de audithervorming gemakkelijk moet kunnen worden uitgelegd aan onze klanten,

alsook moet bijdragen tot het versterken van het vertrouwen in de financiële overzichten van ondernemingen, hetgeen noodzakelijk is voor de ontwikkeling van de economie. Laten we derhalve geen onnodige beperkingen opnemen.

We zijn ervan overtuigd dat de bedrijfsrevisoren zich aan deze belangrijke hervorming zullen aanpassen en dat ze over de nodige bekwaamheid, onafhankelijkheid en beroepsethiek beschikken voor een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening die kan bijdragen tot het creëren van waarde en vertrouwen, niet alleen voor hun klanten, maar ook voor alle andere economische actoren.

Daniel KROES,
Voorzitter IBR

ONS BEROEP: VERTROUWEN CREËREN EN WAARDE TOEVOEGEN

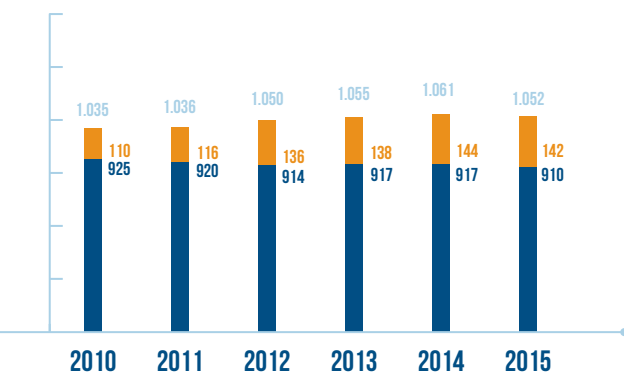
De bedrijfsrevisor stelt zijn deskundigheid, zijn professionalisme en zijn waarden ten dienste van de vennootschappen en vele andere belanghebbenden zoals investeerders, leveranciers, werknemers, bankiers en publieke overheden. Hij creëert, door in het algemeen belang en in alle onafhankelijkheid te werken, het voor een goed functionerende economie noodzakelijke vertrouwen. Betrouwbare informatie en vertrouwen bij alle partijen is een eerste en noodzakelijke voorwaarde voor welvaart en economische groei.

DE MISSIE VAN HET IBR

Het IBR steunt de bedrijfsrevisor in het vervullen van zijn cruciale rol in het maatschappelijk en economisch bestel: deze van een financiële expert die door zijn onafhankelijkheid, deskundigheid en integriteit een fundamentele schakel is in het scheppen van economische stabiliteit en het vertrouwen van alle actoren. Het IBR organiseert daarnaast de toegang tot het beroep (stage), zorgt voor de permanente vorming en waakt over een kwalitatieve beroepsuitoefening, onder het toezicht van de KVI.

HET BEROEP IN CIJFERS 2015

BEDRIJFSREVISOREN (NATUURLIJKE PERSONEN)

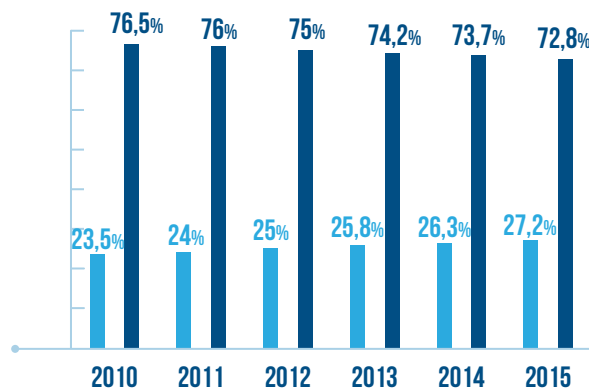

- Bedrijfsrevisoren die revisorale opdrachten uitvoeren
- Bedrijfsrevisoren die zich verhinderd verklaren om revisorale opdrachten uit te voeren

Aantal bedrijfsrevisoren op 31/12/2015

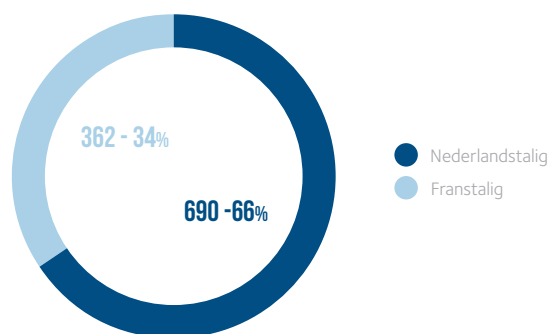
Bron: Openbaar register op 02/02/2016

EVOLUTIE VAN DE VERDELING MANNEN-VROUWEN

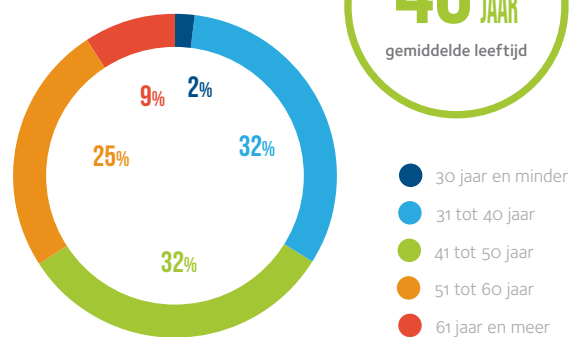
- Mannen
- Vrouwen

TAALVERHOUDING

- Nederlandstalig
- Franstalig

VERDELING PER LEEFTIJDGROEP

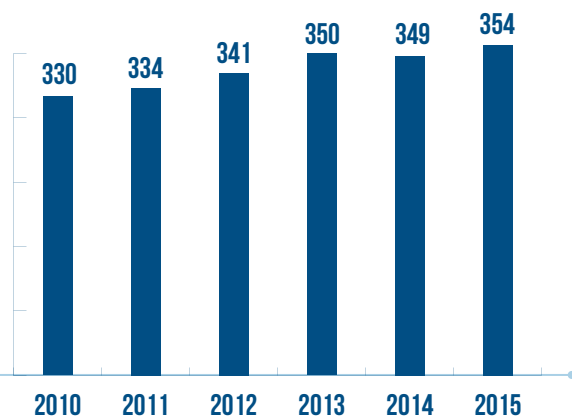

46 JAAR
gemiddelde leeftijd

- 30 jaar en minder
- 31 tot 40 jaar
- 41 tot 50 jaar
- 51 tot 60 jaar
- 61 jaar en meer

EVOLUTIE VAN DE ERELONEN

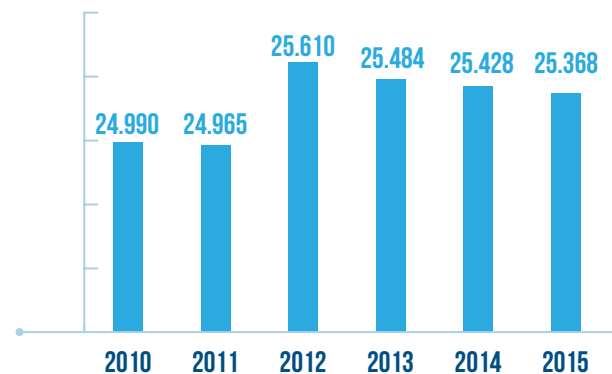
(MANDATEN EN PUNCTUELE OPDRACHTEN EXCLUSIEF VOORBEHOUDEN AAN
BEDRIJFSREVISOREN, IN MIO EURO)

Bron: Aangifte van de bijdragen op 01/03/2016

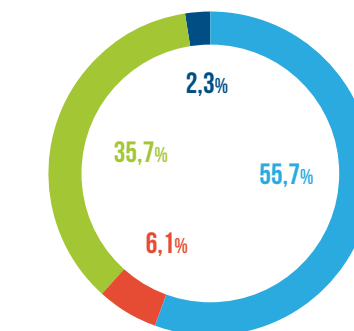
CONTROLE-OPDRACHTEN

(MANDATEN)

Bron: Aangifte van de bijdragen op 01/03/2016

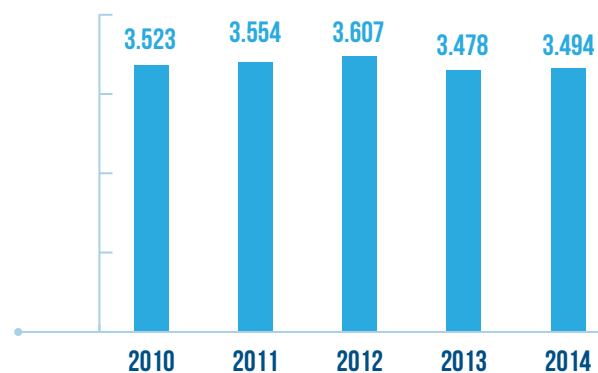
AARD VAN DE OPDRACHT: VERDELING VAN DE OMZET VAN HET BEROEP (2014)

- Commissarismandaten
- Punctuele opdrachten
- Andere opdrachten
 - Andere controleopdrachten: 9,4%
 - Adviesopdrachten: 9%
 - Het voeren van de boekhouding: 2,2%
 - Andere: 15,1%
- Onderaanneming

Bron: Jaarlijkse mededeling 2014 in 2015 ingediend

TEWERKSTELLING (VOLTUJDE EQUIVALENTEN)

De grafiek toont de bedrijfsrevisoren (zelfstandigen en bedienden), stagiairs, deskundigen en administratief personeel van revisorenkantoren.

Bron: Jaarlijkse mededeling 2014 in 2015 ingediend

MARKANTE FEITEN 2015

JANUARI 2015

28 januari: Nieuwe richtlijnen brengen deugdelijk bestuur bij beursgenoteerde ondernemingen in een hogere versnelling

FEBRUARI 2015

26 februari: IBR lanceert observatorium van de openbare aanbestedingen

MAART 2015

27 maart: De Raad van het IBR verwelkomt nieuwe bedrijfsrevisoren

APRIL 2015

17 april: Bedrijfsrevisoren zijn klaar voor audit in de publieke sector (Kanaal Z)

MEI 2015

16 mei: "De bedrijfsrevisor, een onmisbare schakel" (La Libre Belgique)

JUNI 2015

11 juni: Economische beroepen, Febelfin, VBO, UNIZO, UCM en federale gerechtelijke politie lanceren sensibiliseringscampagne tegen betalingsfraude

24 juni: IBR publiceert brochure beroepsgeheim

29 juni: Economische beroepen publiceren checklist "Goede praktijken voor KMO's"

JULI 2015

15 juli: IBR publiceert brochure "De bedrijfsrevisor: een vertrouwenspartner, ook voor publieke overheden"

OKTOBER 2015

6 oktober: Opvolging verzekerd! Het IBR lanceert een platform voor de waardering van ondernemingen

KMO Activa Verkoop onderneming
Bedrijfsrevisor Waardering
DCF-Benadering Vergelijkingen
Schadegeval Waarderingsmethode
Overdracht Herstructurering
Expertise Vermogensbenadering

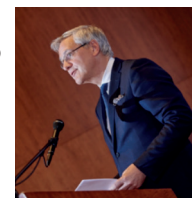
Aankoop onderneming
Verslagen
Renderingsbenadering

DECEMBER 2015

4 december: Sociale partners en bedrijfsrevisoren publiceren 24 praktische tips voor een goede werking van de ondernemingsraad

11 december: Studiedag audit en boekhoudhervorming: Minister Kris PEETERS presenteert grote lijnen van nieuw publiek toezicht op bedrijfsrevisoren

SEPTEMBER 2015

8 september: Het IBR treedt toe tot *The Shift*, een nieuw Belgisch netwerk voor duurzaamheid

THE SHIFT
CONNECT COMMIT CHANGE

15 december:

Bedrijfsrevisoren verwerven kwaliteitslabel voor hun beroepsopleiding. IBR wordt volwaardig lid van het *Common Content Project*

30 december:

Belgisch Staatsblad publiceert wet en KB tot omzetting van de Europese Boekhoudrichtlijn

JANUARI 2016

12 januari: Uitreiking van de Awards voor beste Belgische duurzaamheidsrapporten. Solvay, Cap Conseil en ProNatura zijn de winnaars van de editie 2015. Nominaties voor Spadel, Harzé J.-Van Est, JSR Micro, FEVIA en het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling

STRATEGISCHE PRIORITEITEN VOOR 2013-2016

STAND VAN ZAKEN VAN DE DOOR DE RAAD VASTGELEGDE STRATEGISCHE PRIORITEITEN (2013-2016):

1. Europese audithervorming

De gevolgen van de ingrijpende audithervorming voor de gecontroleerde vennootschappen zullen afhangen van de opties die België zal lichten.

Wat betreft de hervorming van het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, verliest het IBR een bevoegdheid die het sinds de wet van 21 februari 1985 (confraternale controle) uitoefende. Minister van Economie Kris Peeters kondigde in een verklaring op 11 december 2015 aan dat hij een nieuw College van Toezicht op de Bedrijfsrevisoren zal oprichten dat de logistieke en operationele ondersteuning van de FSMA zal krijgen. Dit nieuwe toezichtsorgaan zal volledig onafhankelijk werken. De minister verklaarde dat er een eenduidige methodologie van toezicht zal zijn op de bedrijfsrevisoren van Organisaties van Openbaar Belang (OOB's) en niet-OOB's, maar dat de processen verschillend kunnen zijn. Zo kan er voor het toezicht op de bedrijfsrevisoren van niet-OOB's beroep worden gedaan op speciale daartoe erkende revisoren, terwijl voor het toezicht op bedrijfsrevisoren van OOB's beroep zal moeten worden gedaan op experts met passende ervaring. Men kan daarvoor beroep doen

op voormalige revisoren voor zover zij sinds drie jaar het beroep hebben verlaten.

De impact van de nieuwe maatregelen voor wat betreft zowel de kwaliteit van de audit als de concentratie van de auditmarkt is onduidelijk maar één ding staat wel vast: de omzetting van de Europese wetgeving moet in verhouding staan tot de doelstellingen van financiële transparantie en vrije mededinging, zoals opgelegd door de Europese Unie. Zodra op politiek vlak de richting is aangegeven, is het IBR bereid om technische ondersteuning te bieden in het kader van de wetsontwerpen die aan de bevoegde overheden van ons land voorgelegd zullen worden. De te beogen wetswijzigingen zijn immers talrijk en complex. Het IBR is immers goed geplaatst om een bijdrage te leveren die een reële meerwaarde biedt in deze context.

2. Omzetting van de Europese boekhoudrichtlijn

Op 30 december 2015 verschenen in het Belgisch Staatsblad de wet en het koninklijk besluit van 18 december 2015 tot omzetting van Richtlijn 2013/34/EU van 26 juni 2013 van het Europees Parlement en van de Raad betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/

EEG en 83/349/EEG van de Raad. Daarmee is de omzetting in België gefinaliseerd. Het IBR is globaal positief over de omzetting. Drie basisbemannissen blijven immers gehandhaafd:

- a) de kracht van de boekhouding is bevestigd, ook voor de micro-entiteiten waarvan niemand voorstander was dat ze zouden overschakelen naar een *cash-based* boekhouding;
- b) de transparantie blijft en het verlies aan informatie blijft beperkt. De jaarrekening moet nog altijd neergelegd worden;
- c) de auditor blijft het noodzakelijke vertrouwen creëren vermits de auditperimeter in hoofdzaak behouden blijft.

Vandaag wordt 6% van de vennootschappen geauditeerd. Door de gewijzigde auditdrempels blijft de daling van de auditperimeter enigszins beperkt. Het essentiële blijft behouden.

3. Bevorderen van de communicatie en aantrekkelijkheid van het beroep

Via uiteenlopende acties op het vlak van communicatie en een hervorming van de stageprocedure wil het IBR het imago van het beroep bij studenten, ondernemingen en andere belanghebbende partijen promoten. Via uiteenlopende publicaties, mediacampagnes en social media werden de economische meerwaarde van de bedrijfsrevisor en zijn rol als vertrouwenspartner voor onderne-

mingen en organisaties in de verf gezet. Verder boog een speciaal daartoe opgerichte werkgroep zich over de hervorming van de stageprocedure.

4. Ontwikkeling van de controleopdrachten in de publieke sector

De bedrijfsrevisor speelt vandaag al een cruciale rol in de controle en de verbetering van de werking van de overheidssector, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van andere overheden zoals het Rekenhof, meer bepaald door middel van het Rekendecreet van 8 juli 2011 en zijn uitvoeringsbesluiten van 7 september 2012 en 9 oktober 2015 alsook het Auditdecreet van 5 juli 2013.

De Europese richtlijn 2011/85/EU vereist reeds met ingang van 2014 van de publieke overheden dat zij een betrouwbare boekhouding voeren en dat zij het voorwerp uitmaken van een doeltreffende interne controle en onafhankelijke audit.

Een certificering van de rekeningen van de Belgische gemeenten, OCMW's en politiezones is evenwel tot op heden nog niet door enige Belgische regelgeving voorgeschreven ondanks de Europese voorschriften. Het IBR wil zijn diensten en deskundigheid aanbieden aan de publieke overheden, vooral voor wat betreft de attestering van de rekeningen van de lokale besturen. Het systeem van single audit, zoals uitgedacht in Vlaanderen, kan daarbij een inspiratiebron zijn.

DEEL 1 ALGEMENE ACTIVITEITEN VAN HET IBR

ALGEMENE ACTIVITEITEN VAN HET IBR

RAAD

Het IBR wordt geleid door een Raad, samengesteld uit 14 bedrijfsrevisoren, waarvan één de functie van Voorzitter en één de functie van Ondervoorzitter uitoefent. De leden van de Raad worden verkozen door de Algemene Vergadering.

Van linksboven naar rechtsonder: Hugues FRONVILLE, Vincent ETIENNE, Tom MEULEMAN, Lieven ACKE, Fernand MAILLARD, Dirk SMETS, Luc VERRIJSEN, Marc BIHAIN (Secretaris-generaal), Patrick VAN IMPE, Inge SAEYS, Thierry DUPONT, Daniel KROES, Patricia LELEU, Raynald VERMOESEN, Isabelle MEUNIER (Adjunct secretaris-generaal) en Eric MATHAY

UITVOEREND COMITÉ

Het dagelijks bestuur van het IBR wordt door de Raad toevertrouwd aan een Uitvoerend Comité, dat maandelijks vergadert en dat ten minste bestaat uit de Voorzitter en de Ondervoorzitter.

Van linksboven naar rechtsonder: Marc BIHAIN (Secretaris-generaal), Raynald VERMOESEN, Dirk SMETS, Thierry DUPONT, Daniel KROES, Isabelle MEUNIER (Adjunct secretaris-generaal) en Alexia CAUWE (adviseur)

COLLEGE VAN COMMISSARISSEN

Joelle BACQ en Carl ROMBAUT

Samenstelling van de Raad in 2015:

Voorzitter	Daniel KROES
Ondervoorzitter	Thierry DUPONT
Leden van de Franse taalrol	Vincent ETIENNE, Hugues FRONVILLE, Patricia LELEU, Fernand MAILLARD, Eric MATHAY (Secretaris-penningmeester) en Raynald VERMOESEN
Leden van de Nederlandse taalrol	Lieven ACKE (Secretaris), Tom MEULEMAN, Inge SAEYS, Dirk SMETS, Patrick VAN IMPE en Luc VERRIJSEN

In 2015 heeft de Raad 14 keer vergaderd. Na elke vergadering ontvangen de bedrijfsrevisoren een samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden en behandelde onderwerpen, individuele dossiers uitgezonderd. De Raad heeft 7 omzendbrieven, 2 adviezen en 6 mededelingen goedgekeurd die bijdragen tot de ontwikkeling van de rechtsleer. Een overzicht van deze rechtsleer is als bijlage bij dit jaarverslag toegevoegd.

Samenstelling van het Uitvoerend Comité in 2015:

Voorzitter	Daniel KROES
Ondervoorzitter	Thierry DUPONT
Leden van de Raad	Dirk SMETS en Raynald VERMOESEN

ORGANEN VAN DE RAAD

Comité Wetgevende Werkzaamheden

Dit comité, dat maandelijks vergadert, ondersteunt de Raad bij zijn wetgevende en normatieve waakfunctie. Daartoe onderzoekt het systematisch de wetgevende ontwikkelingen die het beroep aanbelangen en organiseert het contacten met de besluitvormers op wetgevend gebied. Aan de wettelijke organen van het IBR stelt het ook de gepaste wetgevende en normatieve teksten (omzendbrieven, adviezen en mededelingen) voor. Het comité beoordeelt daarenboven de opportuniteit om te reageren op de *exposure drafts* van de IFAC en de Europese Commissie.

Voorzitter	Thierry DUPONT
Leden	Lieven ACKE, Daniel KROES, Patricia LELEU, Patrick VAN IMPE en Raynald VERMOESEN

Werkgroep anti-witwassen

De hoofdtaak van deze werkgroep bestaat erin de organen van het IBR bij te staan bij het behandelen van kwesties met betrekking tot de toepassing van de wettelijke, regelgevende en normatieve bepalingen inzake de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zowel op normatief vlak als op het vlak van het verstrekken van informatie en opleidingen, het ter beschikking stellen van voorbeelden van procedures, vragenlijsten en checklists, het verrichten van kwaliteitscontroles, en, meer in het algemeen, het waarborgen van de naleving door de leden van het IBR, van de anti-witwasregelgeving.

In dit verband baseert de werkgroep zich op de werkzaamheden van de Inter-institutenwerkgroep anti-witwassen, die hij ondersteunt.

In 2015 heeft de werkgroep vijf maal vergaderd. Hij heeft onder meer aandacht besteed aan de implementatie van het Actieplan van de CFI ten gevolge van het wederzijdse evaluatieverslag van de FAG over België (april 2015), de aanpassing van het deel van de leidraden voor de kwaliteitscontrole inzake de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme, en de analyse van de vierde Europese anti-witwasrichtlijn.

Voorzitter	Thierry DUPONT
Leden	Petra BOIY, Chantal BOLLEN, Freddy CALUWAERTS, Philippe DE HARLEZ DE DEULIN, Marie-Noëlle GODEAU, Piet HEMSCHOOTE, Wim RUTSAERT, Luc R. VAN DEN ABBEELE

Werkgroep ondernemingsraad

Op basis van de bestaande wet- en regelgeving voor alle (profit, non-profit en publieke) sectoren, heeft deze werkgroep in 2015 een brochure uitgewerkt met 24 praktische tips (*best practices*) voor de bedrijfsrevisor, het ondernemingshoofd en de werknemersvertegenwoordigers.

De werkgroep is samengesteld uit bedrijfsrevisoren en verantwoordelijken van vakbonds- en werkgeversorganisaties. Zowel de didactische rol van de bedrijfsrevisor als zijn bijdrage aan de sociale dialoog zijn essentieel binnen de ondernemingsraad.

Voorzitter	Daniel KROES
Leden	Lieven ACKE, Paul COMHAIRE, Christine DARVILLE, Kristel DEBACKER, Vincent ETIENNE, Michel FLAGOTHIER, Marc SCHEPENS, Dirk SMETS, Jean-Luc STRUYF, Bergie VAN DEN BOSSCHE en Paul VAN GEYT

Coördinatiecel PCAOB

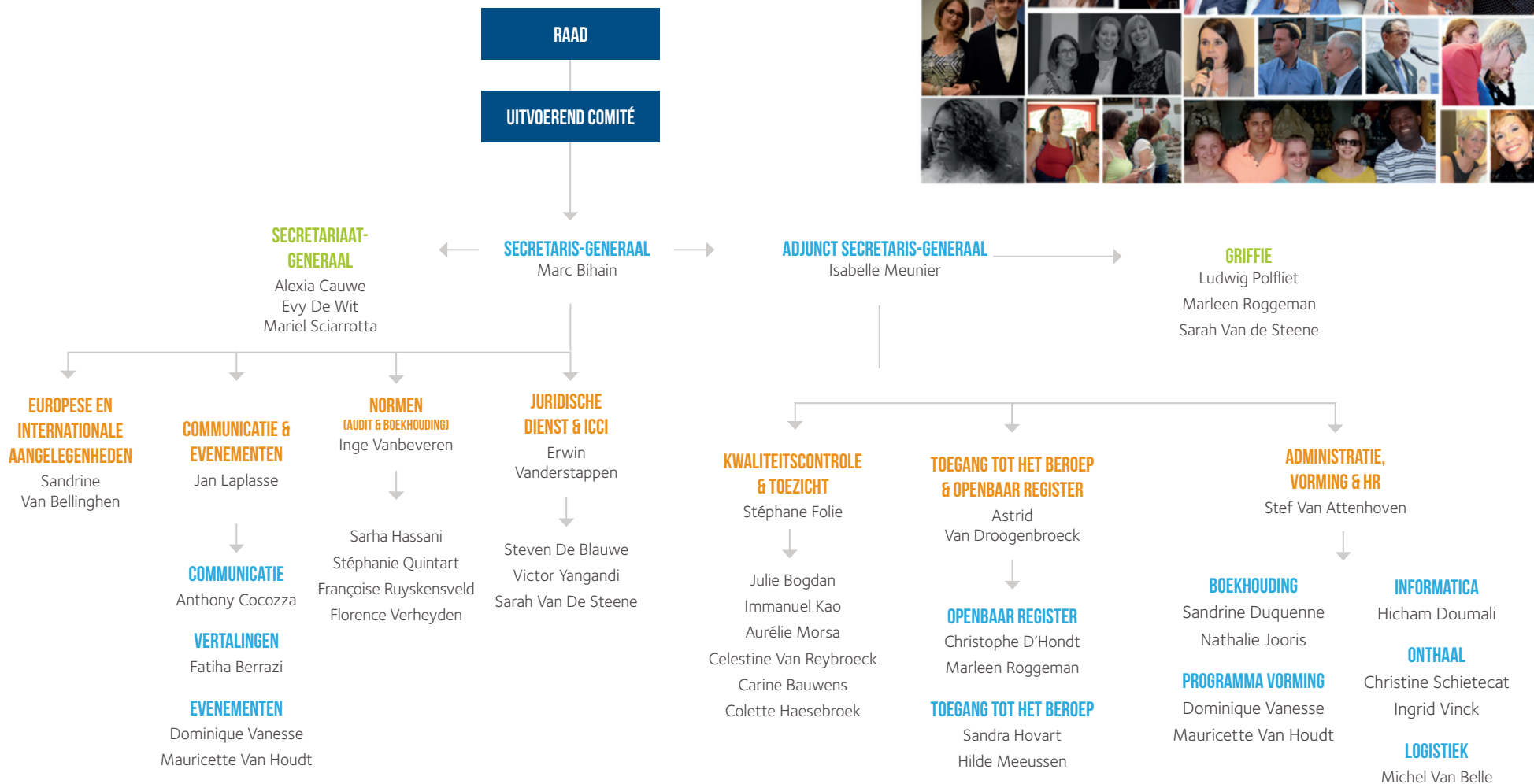
Deze cel ziet toe op de uitvoering van de registratieverplichting van de leden van het IBR bij de PCAOB, zoals opgelegd door de SEC van de Verenigde Staten in augustus 2009. In 2015 heeft de cel PCAOB haar werkzaamheden verdergezet waarbij zij zich heeft vergewist van de bijwerking van de gegevens die werden vrijgegeven ten tijde van de registratie (*Annual Report Form*) door de betrokken bedrijfsrevisorenkantoren.

De coördinatiecel staat open voor alle bedrijfsrevisoren met dezelfde hoedanigheid of die een mandaat uitoefenen in een specifieke sector.

Voorzitter	Tom MEULEMAN
-------------------	--------------

INTERNE DIENSTEN

(op 31 december 2015)

DEEL 2

ACTIVITEITEN VAN DE VAKTECHNISCHE COMMISSIES

COMMISSIE NORMEN

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitster	Patricia LELEU
Ondervoorzitter	Hugues FRONVILLE
Leden	Fabio CRISI (tot 24/09/2015), Ghislain DOCHEN (vanaf 25/09/2015), Marie-Noëlle GODEAU , Luis LAPERAL , Marleen MANNEKENS , Carl ROMBAUT , Wim RUTSAERT , Dries SCHOCKAERT , Jan VAN BRABANT , Jacques VANDERNOOT en Olivier VERTESEN
Secretariaat	Inge VANBEVEREN

Patricia LELEU,
Voorzitster van de Commissie
Normen

WERKGROEPEN DIE VERSLAG UITBRENGEN AAN DE COMMISSIE

- Andere attestaten
- Bijzondere opdrachten
- Basisnorm
- Commissarisverslag
- Mutualiteiten
- Diamantsector
- Auteursrechten
- OISZ

KERNTHEMA'S 2015

- Interinstitutionaanbeveling WCO
- Impact van de Europese en internationale ontwikkelingen op normatief vlak, in het bijzonder op het commissarisverslag
- Invoering van een conceptueel kader voor de uitvoering van de opdrachten toevertrouwd aan een bedrijfsrevisor
- Proportionele toepassing van de ISA's ("scalability")
- Gevolgen van de toepassing van de ISA's en ISRE's op de bijzondere opdrachten die door het Wetboek van vennootschappen worden toevertrouwd aan de commissaris en/of de bedrijfsrevisor en ontwikkeling van praktische nota's die hierbij toelichting geven
- Ondersteuning van de bedrijfsrevisoren bij het uitvoeren van audits rekening houdend met de specifieke aandachtspunten in bepaalde sectoren

MEER OVER
NORMEN:

MISSIE

Belast met de ontwikkeling van het normatief beroepskader is de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening erop gericht de verdere evolutie van het internationaal kader op te nemen in de Belgische context en ontwikkelt zij de auditdoctrine, zowel op het vlak van de wettelijke controleopdracht van de commissaris als in het kader van andere wettelijke of contractuele opdrachten, zoals de bijzondere opdrachten of andere attesteringen.

1. Ontwerp van interinstitutenaanbeveling inzake de opdrachten voor de bedrijfsrevisor, de externe accountant, de externe belastingconsulent, de externe erkende boekhouder of de externe erkende boekhouder-fiscalist in het kader van artikel 10, vijfde lid, artikel 12, § 1, vijfde lid en artikel 17, § 2, 5° en 6° van de wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen

De wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen (WCO) werd herhaaldelijk gewijzigd. Bij de wijzigingen ingevolge de wet van 27 mei 2013 werd aan de economische beroepsbeoefenaars een nieuwe rol toegekend. Hierbij gaat het om een rol in de “preventieve fase”, met name de detectie en de melding, als om een taak in de “remediërende fase”, zijnde de toezichts- en bijstandopdrachten, die bestaan in het objectiveren van de informatie aangeleverd door het bestuursorgaan teneinde de rechter toe te laten een punctuele situatie correct in te schatten.

De Commissie Normen heeft actief bijgedragen tot de ontwikkeling van een interinstitutenaanbeveling ter zake.

Overeenkomstig artikel 30 van de wet van 22 juli 1953 werd het ontwerp van aanbeveling voorgelegd aan openbare raadpleging, die plaatsvond van 6 maart tot 6 juni 2015. Na het verwerken van de ontvangen commentaren, in samenwerking met het IAB en het BIBF, heeft de Raad van het IBR het ontwerp van aanbeveling goedgekeurd in december 2015. Dit ontwerp werd ter goedkeuring voorgelegd aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de minister van Economie.

2. Internationale en Europese evoluties

2.1. Het nieuw commissarisverslag

Op 30 december 2015 werden de wet en het koninklijk besluit van 18 december 2015 tot omzetting van de boekhoudrichtlijn gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Hierbij werden onder meer de artikelen 100 en 144 van het Wetboek van vennootschappen gewijzigd, hetgeen zal leiden tot een aanpassing van het commissarisverslag.

Ook de inwerkingtreding van de Europese Verordening nr. 537/2014 van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie, alsook de toekomstige omzetting van de Europese Richtlijn 2014/56/EU van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, zullen een impact hebben op het commissarisverslag.

De werkgroep “Commissarisverslag” van de Commissie normen bestudeert momenteel de impact van de Europese audithervorming en de omzetting van de Europese Boekhoudrichtlijn op het commissarisverslag en werkt aan een nieuw voorbeeld van controleverslag. Deze werkgroep zal ook verder werken aan de wijziging van de bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde ISA's.

2.2. IAASB

De Commissie Normen heeft ook in 2015 nauwgezet de internationale en Europese evoluties opgevolgd en heeft een actieve rol gespeeld bij de voorbereiding van de antwoorden van de Raad van het IBR op de *exposure drafts* van de IAASB, hoofdzakelijk wat de evoluties van het verslag van de auditor betreft.

De nieuwe ISA's van de IAASB met betrekking tot de rapportering van de auditor werden goedgekeurd door de IAASB op 15 januari 2015 en zijn van toepassing op de controles van de financiële overzichten over de periode beginnend vanaf 15 december 2016. Met het oog op de implementatie in de Belgische context van de nieuwe ISA's die na 15 december 2008 werden aangenomen, heeft het IBR, samen met de Franse CNCC enerzijds en het Nederlandse NBA anderzijds, de vertaling van deze herziene ISA's aangevat teneinde een ontwerp van norm hieromtrent voor te stellen in de loop van 2016.

De Commissie Normen wil proactief blijven bijdragen aan de evolutie van de beroepsnormen en volgt dan ook van dichtbij de werkzaamheden op van de IAASB, zoals het project rond de verhoging van auditkwaliteit, waaromtrent eind 2015 door de IAASB een *Invitation to Comment* werd gelanceerd.

3. Conceptueel kader voor de uitvoering van de opdrachten toevertrouwd aan een bedrijfsrevisor

Naar aanleiding van de goedkeuring van de ISA's en ISRE's en rekening houdend met de wettelijke en regelgevende ontwikkelingen, is de Commissie Normen begonnen met de herziening van de paragrafen van de algemene controlenormen, die van toepassing zijn gebleven op andere dan controleopdrachten met het oog op het bijwerken en moderniseren van deze normen na de invoering van de ISA's.

Op 19 december 2014 besliste de Raad van het IBR dat binnen de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening een werkgroep "Basisnorm" wordt opgericht. De Raad van het IBR acht het noodzakelijk in het algemeen belang dat er voor elke opdracht die wordt toevertrouwd aan een lid

van het IBR in zijn hoedanigheid van bedrijfsrevisor een conceptueel kader bestaat dat minimale kwaliteitsvoorwaarden oplegt zonder evenwel de werkzaamheden voor de uitvoering van de opdrachten vast te leggen.

4. Bijzondere opdrachten

Het IBR heeft met de norm van 10 november 2009 de ISA's en de ISRE's in België van toepassing gemaakt op de controle van alle financiële overzichten (audit) en op het beperkt nazicht van de financiële informatie. Daarnaast bestaat er een aantal specifieke normen voor de uitvoering van bepaalde opdrachten die door het Wetboek van vennootschappen worden toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor (de zogeheten 'bijzondere opdrachten').

Zoals aangekondigd in omzendbrief 2015/04, werkt de Commissie Normen, onder leiding van haar werkgroep "Bijzondere opdrachten", aan praktische nota's, opgenomen in een IBR-omzendbrief en die toelichting verstrekken over de wijze waarop de in België van toepassing zijnde internationale standaarden toegepast moeten worden op de bijzondere opdrachten en, in voorkomend geval, op de door het IBR reeds aangenomen normen met betrekking tot de bijzondere opdrachten.

5. Sectorspecifieke werkgroepen

Binnen de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening werden een aantal sectorspecifieke werkgroepen opgericht: Mutualiteiten, Diamantsector, Auteursrechten, Openbare Instellingen van Sociale Zekerheid. Binnen deze werkgroepen wordt gewerkt aan modelverslagen en dit in overleg met de diverse *stakeholders* in de verschillende sectoren teneinde de rol van de bedrijfsrevisor te laten evolueren in functie van de normatieve en wetgevende ontwikkelingen rekening houdend met hun verwachtingen.

"2015 was een belangrijk jaar voor het Belgisch beroep: voor het eerst werden de ISA's toegepast voor alle audits en weergegeven in een nieuw commissarisverslag. Maar het stopt niet bij deze succesvolle overgang. Nieuwe ISA's met betrekking tot het commissarisverslag en de uitvoering van de Europese audithervorming zullen ongetwijfeld op korte termijn een significante impact hebben op het normatief kader. De Commissie normen voor de beroepsuitoefening zet volledig in op het ter beschikking stellen van tools die het beroep klaarstomen voor deze nieuwe vereisten en die onze stakeholders helpen bij het begrijpen hoe deze nieuwe regels bijdragen tot meer informatieve waarde van het commissarisverslag.»

Patricia LELEU – Voorzitster van de Commissie Normen

COMMISSIE PERMANENTE VORMING

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitster	Gisèle VANDEWEERD
Leden	Pascal CELEN, Kathleen DE BRABANDER, Annie DE WILDE, Faska KHROUZ, Fernand MAILLARD, Luc RAVERT, Wendy SAMAN, Luc R. VAN DEN ABBEELE, Wim VAN GASSE (vanaf 25 september 2015), Lodewijk VERCAMMEN, Han WEVERS (tot 25 september 2015) et Christel WEYMEERSCH (vanaf 23 oktober 2015)
Secretariaat	Stef VAN ATTENHOVEN

KERNTHEMA'S

- Snel inspelen op de actualiteit met seminars, infosessies en studiedagen
- Suggesties van de confraters worden steeds besproken
- Ontwikkeling van e-learning Commissarisverslag

Gisèle VANDEWEERD,
Voorzitster van de Commissie
Permanente Vorming

“Een van de hoofdtaken van de Commissie Vorming bestaat er ongetwijfeld uit voortdurend in te spelen op actuele behoeften van het beroep, waarbij ze ook rekening houdt met onze snel veranderende samenleving. Dat brengt ook voor de Commissie Vorming heel wat uitdagingen mee, onder meer in de ontwikkeling van nieuwe vormen van leren.”

Gisèle VANDEWEERD, Voorzitster van de Commissie Permanente Vorming

MISSIE

De Commissie Vorming heeft als opdracht:

- het jaarlijks aan de Raad voorstellen van een vormingsprogramma aangepast aan de professionele behoeften van de bedrijfsrevisoren en zorgen voor een zorgvuldige selectie van kwaliteitsvolle sprekers. Bij het voorstel van dit vormingsprogramma houdt de Commissie rekening met de actualiteit van de onderwerpen, de noden van het beroep, de belangstelling voor bepaalde onderwerpen en het unieke karakter van bepaalde thema's (d.w.z.: seminars die enkel via het IBR worden aangeboden);
- het instaan voor de organisatie en de kwaliteitscontrole van de seminars, onder meer door middel van evaluaties;
- het opvolgen van de internationale ontwikkelingen op het gebied van de permanente vorming (FEE Education Working Party – IFAC – IAESB) en het nagaan en bewaken van de conformiteit van de norm voor de permanente vorming met voormelde ontwikkelingen;
- in het kader van de voorafgaandelijke goedkeuring van de vormingsprogramma's van de bedrijfsrevisorenkantoren: de voorgelegde dossiers analyseren en, in voorkomend geval, bespreken in de Commissie, teneinde tot een collegiale beslissing te komen.

1. Kenmerken van het vormingsprogramma 2015

Het programma 2015–januari 2016 omvatte 78 seminars die 40 verschillende thema's behandelden m.b.t. audit en controle, recht, ISA's, IAS/IFRS, fraude en fiscaliteit.

Liefst 40 seminars betroffen audit en controle. Drie hiervan hadden betrekking tot de module "Non for profit", zeven waren gewijd aan thema's in de publieke sector. In deze sector zijn er sedert enkele jaren nieuwe opdrachten weggelegd voor de bedrijfsrevisoren, vooral dan in Vlaanderen. Het is dan ook logisch dat er hier geen volledige inhoudelijke overeenstemming is tussen de Nederlandstalige en Franstalige thema's. Verder werden er nieuwe of vernieuwde thema's aangeboden zoals "IT-controles in een ISA-context: nieuwe technologie, nieuwe auditrisico's", "Succesvolle overdracht van een onderneming", "Milieu-audit: basisprincipes en rol van de bedrijfsrevisor", of nog "Behandeling van pensioenregelingen onder BE GAAP en IFRS".

In het aanbod van seminars rond de ISA's werd er onder meer bijzondere aandacht geschonken aan de audit van kleine entiteiten. Naast een klassiek seminarie waren er ook nog workshops rond het Pack PE-KE en het commissarisverslag. In het algemeen worden de workshops sterk gewaardeerd. De actieve inbreng van de deelnemers wordt bijzonder op prijs gesteld.

De fiscale seminars, die elk jaar worden geactualiseerd, mochten traditioneel rekenen op een zeer groot publiek en kenden al even traditioneel uitstekende evaluaties.

5.259

personen namen deel aan een vormingsactiviteit in 2015

2. Evalueren en voorstellen indienen

De 78 seminars werden bijgewoond door in totaal 4.437 deelnemers. Daarvan waren 80% bedrijfsrevisoren. Dit betekent een gemiddelde aanwezigheid van 57 deelnemers per seminarie.

De seminars werden in 2015 opnieuw over het algemeen heel positief geëvalueerd via het vereenvoudigde evaluatieformulier: een gemiddeld percentage van 79% voor de algemene beoordeling, van 82% voor de didactische benadering en van 77% voor de documentatie. Met andere woorden: een "grote onderscheiding".

Dat mag echter geenszins leiden tot een te grote mate van zelfvoldoening. De Commissie blijft er voortdurend naar streven om het programma nog meer te laten beantwoorden aan de wensen van de deelnemers en inzonderheid het beroep. In dat verband besteedt de Commissie veel aandacht aan de evaluaties. Niet alleen de evaluatie op zich is belangrijk, zeker ook de voorstellen voor andere seminarithema's zijn van groot belang. Elk voorstel wordt besproken tijdens de vergaderingen van de Commissie, en niet zelden wordt een suggestie weerhouden voor het programma van het jaar nadien.

3. Informatiesessies

Er werden vier informatiesessies georganiseerd voor de bedrijfsrevisoren, de stagiairs en de medewerkers van de bedrijfsrevisorenkantoren

met volgende thema's:

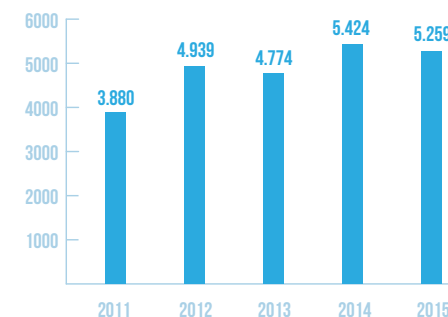
- drie sessies rond het Commissarisverslag ISA, op 19 januari, 13 en 24 maart;
- stand van zaken inzake de belangrijkste sociaalrechtelijke risico's anno 2015 bij de uitoefening van de opdracht als bedrijfsrevisor;
- de bedrijfsrevisor en het beroepsgeheim inzonder in het kader van het strafonderzoek.

4. Studiedagen

Bij de studiedagen staat de algemene informatieoverdracht centraal rond een onderwerp dat naast bedrijfsrevisoren ook niet-bedrijfsrevisoren aanbelangt. Zowel externe sprekers als bedrijfsrevisoren voeren het woord. De studiedagen hebben tot doel een ruim publiek te bereiken en een ontmoetingsforum te creëren.

Op 11 december werd voor ongeveer 300 deelnemers een studiedag georganiseerd rond "Boekhouding en audit in België – (r)evolutie na de Europese hervormingen en impact voor ondernemingen en cijferberoepen". Onder meer Vicepremier en federaal Minister van Werk, Economie en Consumenten Kris PEETERS gaf de krijtlijnen aan van de op til zijnde audithervorming.

AANTAL DEELNEMERS VORMINGSACTIVITEITEN

5. Regionale ontmoetingen van het beroep

Het IBR organiseert ieder jaar regionale ontmoetingsbijeenkomsten voor bedrijfsrevisoren. Deze avondontmoetingen, die per regio worden georganiseerd, helpen om de contacten tussen de bedrijfsrevisoren en de Raad te bevorderen, alsook om in een ontspannen en confraternele sfeer uitgebreid van gedachten te wisselen over diverse onderwerpen die het beroep aanbelangen.

Regio Oost- en West-Vlaanderen (10 september)
 Regio Antwerpen-Limburg (17 september)
 Regio Brabant-Brussel (15 oktober)
 Regio Luik-Henegouwen-Luxemburg-Namen (28 oktober)

JURIDISCHE COMMISSIE

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitter

Lieven ACKE

Leden

Jean-Philippe BONTE (bedrijfsjurist), **Herman BRAECKMANS** (professor UA –advocaat), **Arnaud CLYBOUW** (bedrijfsrevisor), **Christine DARVILLE** (VBO), **Sarah DE GEYTER** (Agoria) (vanaf september 2015), **Ann DIRKX** (NBB), **Paul Alain FORIERS** (professor ULB –advocaat), **Hugues FRONVILLE** (bedrijfsrevisor), **Jean-Paul KOEVOETS** (bedrijfsrevisor), **Thierry LHOEST** (FSMA), **Koen MEESTERS** (ACV), **Henri OLIVIER** (professor emeritus ULg), **Luk OSTYN** (bedrijfsrevisor), **Gilberte RAUCQ** (ere-notaris), **Daniel VAN CUTSEM** (bedrijfsrevisor), **Laurence VAN EYCKEN** (bedrijfsjurist), **Thierry VAN LOOCKE** (bedrijfsrevisor), **Raynald VERMOESEN** (bedrijfsrevisor) en **Francis WALSCHOT** (bedrijfsjurist) (tot mei 2015).

Deze personen zetelen in persoonlijke naam en verbinden geenszins de organisatie waaraan ze verbonden zijn.

Secretariaat

Steven DE BLAUWE, **Erwin VANDERSTAPPEN** en **Victor YANGANDI**

Lieven ACKE,

Voorzitter van de Juridische Commissie

KERNTHEMA'S 2015

- Beoordeling van juridische ICCI-(ontwerp) adviezen inzake het statuut van de plaatsvervangende commissaris, controle van publieke vzw's en AGB en de taalwetgeving
- Juridische analyse van nota's van IBR-organen en -commissies over de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor in het kader van een inbreng in natura en de noodzaak om een verordening "om te zetten"

MISSIE

De Juridische Commissie verleent juridische bijstand aan de organen en de commissies van het IBR door adviezen te verstrekken en mee te werken aan het uitwerken van de rechtsleer om gedragslijnen ten behoeve van de bedrijfsrevisoren uit te stippelen. De Commissie buigt zich ook over juridische (ontwerp)adviezen van de Stichting ICCI die op vraag van de bestuurders van het ICCI aan haar worden voorgelegd.

De Juridische Commissie is samengesteld uit bedrijfsrevisoren en, in de meerderheid, uit personen uit de academische wereld, de advocatuur, het notariaat, de publieke overheden, de diverse maatschappelijke geledingen, enz. Deze diversiteit creëert een unieke gelegenheid om ideeën en ervaringen met elkaar te confronteren. De voorgelegde vragen hebben onder andere betrekking op het vennootschapsrecht of op de voorschriften in verband met de organisatie van het beroep van bedrijfsrevisor, met uitzondering van het fiscaal recht. Bovendien heeft de Juridische Commissie aandacht voor de wetgevende hervormingen die op het bedrijfsrevisoraat betrekking hebben.

“De Juridische Commissie behandelt juridische vragen waarmee bedrijfsrevisoren maar ook notarissen, advocaten, bedrijfsjuristen, enz. in de praktijk worden geconfronteerd en verleent technische bijstand aan de organen van het IBR door adviezen te verstrekken en mee te werken aan het uitwerken van de rechtsleer teneinde gedragslijnen ten behoeve van de bedrijfsrevisoren uit te stippelen”.

Lieven ACKE, Voorzitter van de Juridische Commissie

Dankwoord en verwelkoming

De Juridische Commissie dankt de heer Francis WALSCHOT voor zijn constructieve inbreng gedurende vele jaren en verwelkomt van harte mevrouw Sarah DE GEYTER die hem opvolgt.

Activiteiten

In 2015 heeft de Juridische Commissie vijf maal vergaderd en de volgende onderwerpen besproken:

- Het statuut van de plaatsvervangende commissaris;
- De onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor in het kader van een inbreng in natura;
- Artikel 10 WCO in het kader van een voorgenomen ontbinding;
- Kapitaalverhoging door inbreng in natura in een vennootschap die slechts enkele maanden geleden werd opgericht;
- Beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor ten aanzien van de curator en van de rechter-commissaris;

- Controleverslag omtrent jaarrekening en interne controle van een EVA-vzw;
- Vlaams Autonoom Gemeentebedrijf (AGB) opgericht zonder enige verwijzing naar een specifieke rechtsvorm – implicaties;
- Ondertekenen van documenten in naam van een bedrijfsrevisorenkantoor;
- Vrijwillig ontslag als commissaris;
- Spanningsvelden tussen het Wetboek van vennootschappen en de ISA's;
- Noodzaak om een verordening “om te zetten”;
- Aanstelling van een bedrijfsrevisor als voorlopig bewindvoerder door de rechter;
- Toepassing van de taalwetgeving op revisorale verslagen.

COMMISSIE SME/SMP

Inge SAEYS,
Voorzitster van de
Commissie SME/SMP

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitster	Inge SAEYS
Leden	Diane BREESCH (tot februari 2015), Geneviève BUELENS , Filip COBERT (tot mei 2015), Christel DE BLANDER (vanaf mei 2015) Marie-Chantal DEBROUX-LEDDET , Nicolas DUMONCEAU (vanaf februari 2015), Vincent DE WULF , Thierry DUPONT , Jean NICOLET , Jean-Benoît RONSE DE CRAENE , Jan VAN BRABANT , Jacques VANDERNOOT en Guy VAN DE VELDE
Secretariaat	Stéphanie QUINTART (tot augustus 2015) Sandrine VAN BELLINGHEN (vanaf september 2015)

ORGANEN DIE VERSLAG UITBRENGEN AAN DE COMMISSIE

- Werkgroep ISA en ISQC 1
- Cel SP

KERNTHEMA'S 2015

- Deelname aan het opstellen van FAQ ISA en ISQC 1 (gepubliceerd op de website van het ICCI)
- Uitwerking van *checklists* over risicoanalyses per sector
- Verwezenlijking en lancering van het platform voor de waardering van ondernemingen
- Publicatie samen met het BIBF en het IAB van de Checklist Goede Praktijken voor KMO's (vertaling en aanpassing van de IFAC *Good Practice Checklist for Small Business*)

MISSIE

Via verschillende acties zorgt de Commissie SME/SMP voor de ondersteuning van een specifieke dienstverlening aan de kleine en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren door de samenwerking tussen deze kantoren. Zij geeft input aan de Commissie Communicatie & Attractiviteit van het beroep ter promotie van het imago van het beroep, in het bijzonder bij de KMO's.

“Een specifieke dienstverlening bieden aan de kleine en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren evenals aan hun cliënteel, voornamelijk KMO's, behoort tot de kern van de activiteiten van de Commissie SME/SMP.”

INGE SAEYS, Voorzitster van de Commissie SME/SMP

1. Verwezenlijkingen 2015 – FAQ ISA's en ISQC 1 en platform waardering van ondernemingen

Op voorstel van de Commissie heeft de Raad beslist om een document met de meest voorkomende vragen en antwoorden met betrekking tot de ISA's en ISQC 1 te laten opstellen. De werkgroep ISA en ISQC 1 heeft dienaangaande een reeks vragen en antwoorden uitgewerkt die medio 2015 op de website van het ICCI werden gepubliceerd. De werkgroep blijft de FAQ updaten en bereidt nog andere vragen voor.

De Commissie heeft een *online* platform ontwikkeld over de waardering en overdracht van ondernemingen dat werd gelanceerd op 6 oktober 2015. Dit platform is merendeels publiek behalve een aantal werkinstrumenten die exclusief bestemd zijn voor bedrijfsrevisoren. Dit platform heeft tevens tot doel de overnames te stimuleren en ondernemingen te begeleiden bij generatiewijzigingen ter waarborging van hun continuïteit.

In 2015 boog de Commissie zich ook over de ontwikkelingen inzake het kwaliteitsbeheersingssysteem van het IBR. De werkgroep ISA en ISQC 1 heeft de leidraden kwaliteitscontrole 2015 onder meer geanalyseerd teneinde te bepalen of de werkinstrumenten die aangeboden werden door het ICCI (checklist ISA, Handboek ISQC 1 en Pack PE-KE) of door de IFAC voldoende exhaustief waren om de bedrijfsrevisoren toe te laten de vragen te beantwoorden. De werkgroep heeft nagegaan

welke *checklists* dienen opgesteld of gewijzigd te worden. Het Pack PE-KE werd zodoende aangepast en vervolledigd eind december 2015. De ISA *checklists* zullen ook aangepast worden in het begin van 2016.

De Commissie heeft beslist om *checklists* inzake risicoanalyse per sector te laten uitwerken. Deze controlevragenlijsten werden uitgewerkt door de werkgroep ISA en ISQC 1 aan de hand van de documenten opgesteld door de Compagnie Régionale des Commissaires aux Comptes de Lyon, die reeds haar toestemming heeft verleend voor gebruik van haar documenten als inspiratiebron voor België. Deze *checklists* zullen in de loop van 2016 op de website van het ICCI gepubliceerd worden.

Daarnaast heeft de Commissie zich gebogen over de publicatie over de jaarrekening controle in het mkb: IT audit geïntegreerd in de controle-aanpak, uitgewerkt door de NBA, TUACC en NOREA in Nederland. Tevens dacht zij na over het opstellen van checklists hieromtrent in België.

2. Relaties met de kleine bedrijfsrevisorenkantoren

In 2015 is de Cel SP opnieuw bijeengekomen tijdens vijf subregionale ontmoetingen (Nazareth, Luik, Bergen, Wilrijk en Brussel). In het kader van deze bijeenkomsten werd aan de bedrijfsrevisoren meer gedetailleerde informatie verstrekt, meer bepaald over de toepassing van de ISA's en ISQC 1, alsook over de recente adviezen van de Raad

over kwesties die hoofdzakelijk betrekking hebben op de SP's.

3. Hulpmiddelen voor de KMO's

3.1. Checklist “Goede Praktijken voor KMO's” (2de Editie)

Teneinde de KMO's te ondersteunen, heeft de Commissie de vertaling van de door de IFAC gepubliceerde *Good Practice Checklist for Small Business* gefinaliseerd ter attentie van de KMO-clients van cijferberoepers. Dit document werd goedgekeurd door het Interinstitutencomité en gepubliceerd op de websites van het IBR, het IAB en het BIBF in het Frans en in het Nederlands. De KMO-pagina van de IBR-website, “Bedrijfsrevisor voor de KMO”, wordt ook regelmatig bijgewerkt.

3.2. Platform waardering van ondernemingen (KMO) – opdrachtbrief bij een waarderingsopdracht

Een voorbeeld van een opdrachtbrief bij een waarderingsopdracht werd goedgekeurd door de Raad van het IBR en gepubliceerd op de voornoemde link van de website van het IBR.

4. Internationale contacten

De leden van de Commissie SME/SMP volgen de internationale ontwikkelingen, zowel binnen de IFAC (*SMP Committee*) als binnen de FEE (*SMP Forum* van de FEE).

De Voorzitter van Commissie SME/SMP Inge SAEYS, heeft de activiteiten van de Commis-

sie SME/SMP uiteengezet voor de Commissie MKB van de NBA op 22 september 2015. Ze was vergezeld van de Algemeen afgevaardigde voor Europese en internationale Aangelegenheden, Sandrine VAN BELLINGHEN. Er werd besloten om regelmatig verdere informatie uit te wisselen tussen de twee instituten.

COMMISSIE PUBLIEKE SECTOR

Lieven ACKE,
Voorzitter van de Commissie
Publieke Sector

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitter	Lieven ACKE
Leden	Céline ARNAUD, Alain CHAERELS, Johan CHRISTIAENS, Julie DELFORGE, Jean FOSSION, Michel HOFMAN, Daniel KROES, Fernand MAILLARD, Marleen MANNEKENS, Eric MATHAY, Joris MERTENS, Johan RAVIJTS, Michel TEFNIN en Baudouin THEUNISSEN
Secretariaat	Alexia CAUWE, Steven DE BLAUWE, Erwin VANDERSTAPPEN en Florence VERHEYDEN

KERNTHEMA'S 2015

- Oprichting van het observatorium van de openbare aanbestedingen
- Publicatie van de brochure "De bedrijfsrevisor: een vertrouwenspartner, ook voor publieke overheden"
- Input bij de opmaak van het lastenboek van de ICCI-offerteoproep voor het ontwikkelen door een bedrijfsrevisorenkantoor van een "quick scan" standaardcontroleprogramma en -rapportering en type opdrachtbrief voor de lokale besturen

WERKGROEPEN DIE VERSLAG UITBRENGEN AAN DE COMMISSIE

- ISA public sector paragraphs
- Controle van de BBC-jaarrekening (beleids- en beheerscyclus)
- Observatorium van de openbare aanbestedingen

MISSIE

De Commissie Publieke Sector, opgericht in 2013, heeft als hoofdtak de positie van het beroep in de context van de externe controle op de overheidsbegroting te promoten en vorm te geven. Ze gaat na of, en in welke mate, een onafhankelijke audit reeds bestaat bij de verschillende subsectoren van de Belgische overheid en wat de rol is, en kan zijn, van de bedrijfsrevisor bij zijn auditwerkzaamheden in de publieke sector.

“Het IBR wil zijn diensten en deskundigheid aanbieden aan de publieke overheden, vooral voor wat betreft de attestering van de rekeningen van de lokale besturen.”

Lieven ACKE, Raadslid, Voorzitter van de Commissie Publieke Sector

Activiteiten

De Commissie Publieke Sector, die in 2015 acht maal heeft vergaderd, werd opgericht naar aanleiding van de Europese Richtlijn 2011/85/EU tot vaststelling van voorschriften voor de begrotingskaders van de Lidstaten, die van de publieke overheden vereist dat zij een betrouwbare boekhouding voeren en dat zij het voorwerp uitmaken van een doeltreffende interne controle en onafhankelijke audit.

Het IBR lanceerde in februari 2015 een observatorium van de openbare aanbestedingen. Het observatorium werkt onder de auspiciën van de Raad van het IBR en heeft als hoofddoel de aanbestedende overheden bij te staan bij het opstellen van een bijzonder bestek tot aanstelling van een bedrijfsrevisor.

De tussenkomst van de bedrijfsrevisor via een externe financiële audit biedt voor de overheden een kwaliteitswaarborg, helpt hen bij hun beleidsbeslissingen en laat hen middels een aanvullende, ondersteunende overwegend financieel georiënteerde performantie-audit toe om beter en kostenefficiënter te werken, zonder evenwel afbreuk te doen aan de wettelijke bevoegdheden van het Rekenhof. Om de overheden in ons

land kennis te laten maken met de toegevoegde waarde van de bedrijfsrevisor, heeft de Commissie Publieke Sector van het IBR in de zomer van 2015 een brochure samengesteld.

Het IBR wil zijn diensten en deskundigheid aanbieden aan de publieke overheden, vooral voor wat betreft de attestering van de rekeningen van de lokale besturen. Het is trouwens passend op te merken dat de Belgische lokale besturen één van de zeer weinigen zijn binnen de EU die nog geen jaarlijkse onafhankelijke financiële audit van hun financiële rapportering ondergaan, zodat de betrouwbaarheid van hun jaarrekening niet wordt gewaarborgd (J. CHRISTIAENS, L. ACKE en C. VANHEE, “Naar een modern financieel management bij de Vlaamse overheid en de Vlaamse lokale besturen?”, Tax, Audit & Accountancy (TAA), mei 2012, p. 25).

Tijdens verschillende gesprekken met vertegenwoordigers van bevoegde kabinetten van de verschillende Gewestregeringen is gebleken dat:

- de lectuur van het begrip “onafhankelijke audit” niet volledig aansluit bij de visie van het IBR;

- de Gewesten momenteel niet over de financiële middelen beschikken om onverkort een volkomen controle te laten uitvoeren op alle lokale besturen;

- ze wel openstaan voor een graduele invoering van controle mits de voordelen voor de administratie kunnen worden aangetoond. De uitdaging voor het beroep bestaat erin een dienst voor te stellen die haalbaar is en waarvan de voordelen worden aangetoond.

De notie “quick scan” lijkt aan deze voorwaarden tegemoet te komen. In september 2015 lanceerde het ICCI een offerteoproep voor het ontwikkelen van een “quick scan” standaardcontroleprogramma en -rapportering en type opdrachtbrief voor de lokale besturen waarvan de ontwikkeling aan de kantoren PwC en BDO werd toegekend. Het begeleidingscomité van dit project bestaat hoofdzakelijk uit leden van de Commissie Publieke Sector.

Het IBR blijft investeren in opleidingen en publicaties die specifiek gericht zijn op de overheidssector.

De nieuwe regels die Europa sinds september 2014 oplegt aan overheden (begrotingsevenwicht

en investeringsuitgaven in de begroting) zijn een positieve ontwikkeling, maar gezien hun significante budgettaire impact dient de aanrekening ervan te gebeuren volgens een eenduidig referentiekader. Het is ongetwijfeld moeilijk voor een overheid om beslissingen te nemen wanneer referentiekaders wijzigen en bovendien de mogelijkheid bestaat van een retroactieve interpretatie van de spelregels. Dit neemt niet weg dat van België verwacht wordt dat de spelregels ter goeder trouw worden toegepast. De bedrijfsrevisoren kunnen hierin een rol spelen.

COMMISSIE NON-PROFIT

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitter	Eric MATHAY
Leden	Martine PIRET, Christine VANDEN BOSCH, Danielle VERMAELEN, Johan CHRISTIAENS, André CLYBOUW, Peter LENOIR, Fernand MAILLARD, Jean-François NOBELS, Romain SEFFER en Herman Jan VAN IMPE
Secretariaat	Florence VERHEYDEN

Eric MATHAY,
Voorzitter van de
Commissie Non-profit

MISSIE

De Commissie Non-profit beoogt de volgende dubbele doelstelling:

- het aanreiken van oplossingen voor problemen waarmee bedrijfsrevisoren worden geconfronteerd in de non-profitsector, door het uitwerken van praktische hulpmiddelen zoals modeldocumenten, publicaties of informatiesessies;
- het uitbreiden van de opdrachten van de bedrijfsrevisor met betrekking tot de controle op de jaarrekeningen en de andere controleopdrachten (specifieke opdrachten, performantie-audits, enz.).

Activiteiten

Gedurende het jaar 2015, heeft de Commissie Non-profit vier keer vergaderd. Ze werkte op de volgende thema's:

1. Voorontwerp van wet van 18 maart 2014 tot wijziging van de wet van 27 juni 1921 betreffende de VZW's, de IVZW's en de stichtingen, alsook de koninklijke besluiten van 26 juni en 19 december 2003 betreffende de boekhouding van de verenigingen en stichtingen

De Commissie Non-profit van het Instituut bleef de evolutie van de wijzigingen van de wet van 27 juni 1921, zoals voorgesteld door het voorontwerp van wet en besproken door de CBN, volgen. Deze wijzigingen betreffen onder meer de datum van neerlegging van de jaarrekening voor kleine verenigingen en stichtingen, de wijze van berekening van de groottecriteria voor verenigingen, de procedure voor de stemming over de begroting, alsook de inhoud van de begroting, de invoering van een verplicht jaarverslag voor zeer grote verenigingen en stichtingen, de aanpassingen aan het boekhoudkundig plan en de boekhoudkundige waarderingsregels.

De Commissie zal de evolutie van het ontwerp van wetswijzigingen blijven opvolgen en bespreken. en zal, desgevallend, wijzigingen voorstellen op basis van haar ervaring en die van haar confraters.

2. Bijzonder bestek voor de aanstelling van een commissaris

De Commissie Non-profit heeft de modellen van bijzonder bestek, die beschikbaar zijn op de website van het ICCI, verder aangepast aan de verbeteringen die wenselijk leken voor de non-profitsector. De Commissie is blijven toezien op de geschiktheid van de momenteel gehanteerde gunningscriteria voor overheidsopdrachten, namelijk het totaal AUEB, de prijs en de methodologie. Meer in het bijzonder werd een denkoefening gehouden over de relevantie van deze criteria. Zo zou de berekening voortaan kunnen gebeuren op basis van het AUEB bedrijfsrevisor, dus het door een bedrijfsrevisor te presteren aantal uren, in plaats van het totaal AUEB.

In de toekomst zal de Commissie Non-profit haar werkzaamheden hieromtrent voortzetten samen met de Commissie Publieke Sector en in het bijzonder met het Observatorium van de openbare aanbestedingen.

3. Attestering van de jaarrekening van NGO's

De Commissie Non-profit heeft de werkzaamheden van de werkgroep "NGO" (samengesteld uit vertegenwoordigers van de twee federaties van NGO's, vertegenwoordigers van de DGO, bedrijfsrevisoren met praktijkervaring in de attestering van NGO's en bedrijfsrevisoren die lid zijn van de Commissie Normen) opgevolgd betreffende de problematiek van de attestering van de jaarrekening van NGO's waarover de wet absoluut niet duidelijk is. De vraag die zich stelt

is wat de bedrijfsrevisor precies moet attesteren en volgens welke norm, desgevallend buiten de uitoefening van een mandaat van commissaris. De werkgroep werkt momenteel aan het opstellen van een ontwerp-opdrachtbrief van de bedrijfsrevisor met inbegrip van een specifiek verslaggevingsmodel, gebaseerd op een opdracht tot verrichten van overeengekomen werkzaamheden (ISRS4400).

4. Politieke partijen

De Commissie Non-profit heeft de vraag over de politieke partijen bekeken – waarvoor een werkgroep die verslag uitbrengt aan de Commissie Non-profit werd opgericht – naar aanleiding van een brief ontvangen van de Commissie controle op verkiezingsuitgaven en de boekhouding van de politieke partijen waarin verklaard wordt dat er wijzigingen aangebracht werden aan de wet van 4 juli 1989 (in werking getreden gedeeltelijk op 1 januari 2015 en 1 januari 2016). De werkgroep heeft aan de Commissie controle de noodzakelijke wijzigingen aan het huidige financiële verslaggevingsmodel voorgesteld, rekening houdend met de wetswijzigingen, en werkt momenteel aan een update en aanpassingen aan de ISA's van het model van bijzonder verslag van de bedrijfsrevisor in politieke partijen.

5. Omzetting van vso's in vzw's en ivzw's

De Commissie Non-profit heeft grondig nagedacht over de eventuele mogelijkheid om vso's (vennootschappen met een sociaal oogmerk) om te zetten in vzw's en ivzw's. De wet van 27 juni 1921 biedt nu de mogelijkheid om een vzw om te zetten in een vennootschap met een sociaal oogmerk.

Deze mogelijkheid bestaat echter enkel voor een vzw. De leden van de Commissie Non-profit hebben zich afgevraagd of het niet zinvol zou zijn om deze mogelijkheid uit te breiden tot ivzw's en om de juridische mogelijkheid te onderzoeken tot het omzetten van een vennootschap met een sociaal oogmerk die haar activiteiten zou willen beëindigen in een vzw of ivzw.

De Commissie Non-profit zal binnenkort een voorstel tot wetswijziging in deze zin onderzoeken.

6. Boekhoudkundige verwerking van de aan verenigingen toegekende meerjarige subsidies

Tot slot liet de Commissie Non-profit niet na om de evolutie verder op te volgen, van de vraag die werd gesteld aan het ICCI en voorgelegd aan de Commissie in 2014, met betrekking tot de boekhoudkundige verwerking van de aan verenigingen toegekende meerjarige subsidies. Door de complexiteit van de vraag heeft de Commissie Non-profit hierover het advies van de CBN ingewonnen. De Commissie Non-profit werd ervan op de hoogte gesteld dat de CBN momenteel aan een ontwerpadvies werkt, dat werd voorgelegd ter openbare raadpleging op 19 januari 2016. De Commissie zal niet nalaten dit binnenkort te analyseren.

COMMISSIE BOEKHOUDKUNDIGE AANGELEGENHEDEN

Thierry DUPONT,
Voorzitter van de Commissie
Boekhoudkundige
Aangelegenheden

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitter	Thierry DUPONT
Leden	Gilbert BOMBAERTS, Geneviève BUELENS, Thomas CARLIER, Stephane DELAUNAY, Michel DE WOLF, Jean-François HUBIN, Luc MARTENS, Herwig OPSOMER, Daniel VAN CUTSEM, Martine VERMEERSCH en Jean Pierre VINCKE
Secretariaat	Christophe D'HONDT

KERNTHEMA'S 2015

- Opvolgen van discussienota's en ontwerpadviezen van de CBN, in zoverre deze van algemeen belang zijn en betrekking hebben op het auditberoep
- Vragen van confraters inzake boekhoudkundige aangelegenheden beantwoorden op verzoek van het ICCI
- Een coördinerende overlegrol vervullen als adviesorgaan van de Raad aangaande specifieke en boekhoudkundige aangelegenheden waarbij het auditberoep er belang bij heeft om een gemeenschappelijk standpunt in te nemen

WERKGROEP DIE VERSLAG UITBRENGT AAN DE COMMISSIE

Werkgroep IPSAS

MISSIE

De Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden heeft als doel het beroep van bedrijfsrevisor te betrekken bij de totstandkoming van nieuwe wetten, regels, normen en adviezen op boekhoudkundig vlak, meer bepaald de wettelijke en reglementaire bepalingen van algemeen belang en met betrekking tot het auditberoep.

De Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden ziet toe op een goede samenwerking met het IAB en het BIBF omtrent de door de CBN uitgevoerde taken.

1. Werkzaamheden 2015

In 2015 heeft de Commissie gereageerd op tien ontwerpadviezen van de CBN. Het betreft de ontwerpadviezen aangaande:

- Boekhoudkundige verwerking van de liquidatiereserve en de afzonderlijke aanslag op deze liquidatiereserve;
- Boekhoudkundige verwerking van de tax shelter in hoofde van de investeerder (raamovereenkomsten gesloten vanaf 1 januari 2015);
- Verplichting tot opstelling en publicatie van de jaarrekening door de inbrengende vereniging in het kader van een pseudo-fusie;
- Boekhoudkundige verwerking van de tax shelter in hoofde van de productievennootschap (raamovereenkomsten gesloten vanaf 1 januari 2015);
- Boekhoudkundige verwerking van niet-opgevraagde vervallen dividenden van effecten aan toonder of op naam;
- Boekhoudkundige verwerking van de aankoop van een onroerend goed bestemd voor verkoop
- Boekhoudkundige verwerking van de liquidatiereserve bedoeld in artikel 541 WIB 92 (Programmawet van 10 augustus 2015) en de bijzondere aanslag op deze liquidatiereserve;
- Vrijstelling van subconsolidatie: de maatschap;

- Boekhoudkundige verwerking van gerelateerde intercalaire interesten;
- Verrichtingen met betrekking tot inschrijvingsrechten.

Verder heeft het Inter-Institutencomité, rekening houdend met de bijdrage van de Commissie, op eigen initiatief suggesties en bedenkingen geformuleerd aangaande de omzetting van de boekhoudrichtlijn.

De Commissie volgt verder de evolutie in de wetgevende en normatieve initiatieven op internationaal vlak – zonder zich hierover uit te spreken – dit meer bepaald dankzij de aanwezigheid van een aantal van haar leden in de FEE-*Accounting Working Party* en haar deelname aan de open debatten van de IFAC.

De Commissie vervult ook een rol van technische ondersteuning door het ICCI bij te staan in de voorbereiding van de antwoorden op boekhoudkundige vragen.

2. De werkgroep IPSAS

De werkgroep IPSAS, voorgezeten door Patrice SCHUMESCH, werkt onder de vleugels van de Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden.

Deze werkgroep beoogt bij te dragen tot de ontwikkeling en de toepassing van de beste boekhoudkundige praktijken door de overheid in België. De IPSAS zijn hiervoor het onbetwistbare internationale referentiepunt. Verder wordt er aandacht besteed aan Europese ontwikkelingen, meer bepaald aan het project om EPSAS uit te werken op basis van de IPSAS.

De werkgroep werkt ook mee aan het uitwerken van de beginselen van een boekhoudsysteem voor de Belgische overheid dat beantwoordt aan de criteria van transparantie en bruikbaarheid voor de besluitvorming.

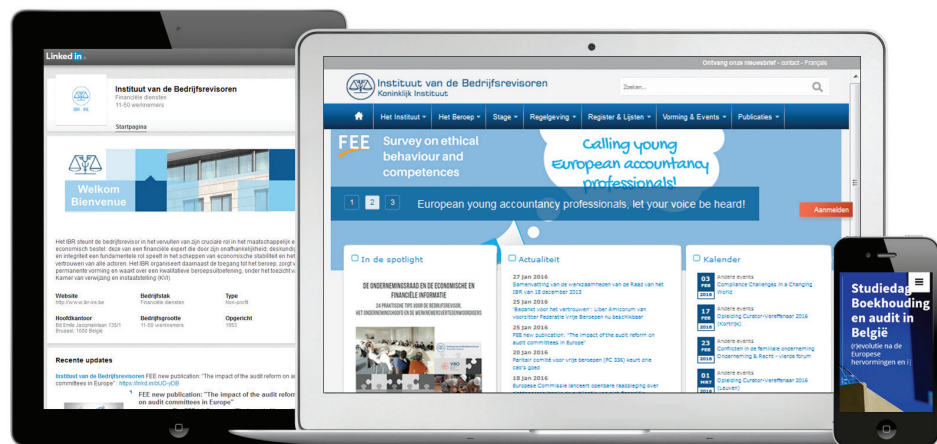
De werkgroep IPSAS heeft als missie :

- Opvolgen van de werkzaamheden van de COC en desgevallend samenwerkingsinitiatieven uitwerken (in voorkomend geval kan het IBR de overheid interpellieren over de te nemen initiatieven inzake overheidsboekhouding);
- Opvolgen van de publicaties van de IPSASB en reageren op publicaties met betrekking tot de IPSAS die het auditberoep in België aanbelangen;
- Bijdragen tot de implementatie van de IPSAS en/of toekomstige EPSAS in België;
- Het aanspreekpunt vormen voor het bedrijfsrevisoraat op het vlak van IPSAS/ EPSAS.

De werkgroep vertegenwoordigde in 2015, via zijn Voorzitter, het IBR op verscheidene evenementen die door de FEE werden georganiseerd met betrekking tot de IPSAS/ EPSAS.

Tot slot reageert de werkgroep ook op ontwerpadviezen van de FEE gericht aan de IPSASB en levert op die manier een bijdrage aan de redactie van de publicaties van de IPSASB.

COMMISSIE COMMUNICATIE & ATTRACTIVITEIT VAN HET BEROEP

Patrick VAN IMPE,
Voorzitter van de
Commissie Communicatie &
Attractiviteit van het beroep

MISSIE

De Commissie Communicatie & Attractiviteit van het beroep buigt zich sinds oktober 2013 over de derde strategische prioriteit van de Raad: het optimaliseren van de communicatie en het versterken van het imago van het beroep van bedrijfsrevisor.

De Commissie doet voorstellen inzake concrete acties die zich enerzijds richten op een verhoging van de visibiliteit en de bekendheid van het beroep naar ondernemers, externe partners en eigen leden toe (actieplan communicatie) en anderzijds op een optimalisering van de attractiviteit van het beroep bij jongeren via een gerichte communicatie en een herziening van de stageprocedure (actieplan hervorming stage).

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitter	Patrick VAN IMPE
Leden	Félix FANK, Daniel KROES, Eric MATHAY, Dirk SMETS en Erik VAN DEN BRANDEN
Secretariaat	Marc BIHAIN, Anthony COCOZZA en Jan LAPLASSE

KERNTHEMA'S 2015

- Optimalisering en modernisering van de communicatie van het IBR
- Versterking van het imago van het beroep naar derden en kandidaat-stagiairs
- Hervorming van de stageprocedure

1. Actieplan communicatie

De Commissie begeleidde in 2015 diverse projecten die verder bouwden op de reeds ingeslagen weg van een meer eigentijdse en klantgerichte communicatie. Het IBR heeft meer dan ooit de opdracht om correct, snel en professioneel te communiceren met zijn leden, (kandidaat-) stagiairs en met eenieder die belangstelling heeft in of beroep doet op een bedrijfsrevisor. Een doelgerichte en efficiënte communicatie helpt mee het beroep aantrekkelijk te houden en de toegevoegde waarde en kwaliteit van het beroep

voor de toekomst veilig te stellen.

Het IBR zet daarbij in op drie belangrijke communicatietools: de website met ledenportaal (www.ibr-ire.be), de tweewekelijkse nieuwsbrief en de sociale media.

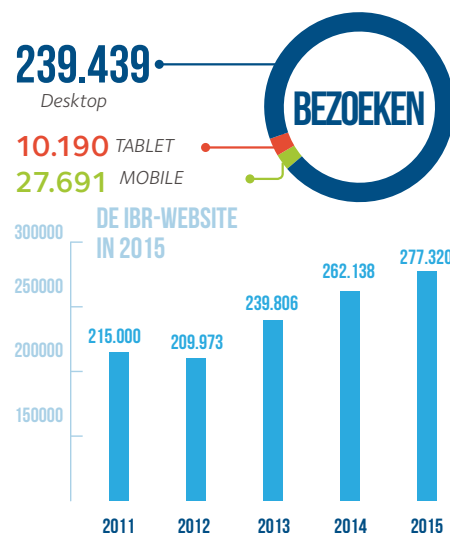
Het belang van de website als belangrijkste communicatiekanaal is af te lezen uit de gebruikersstatistieken, die in 2015 voor de derde keer op rij een groeiend aantal bezoekers laten zien. In totaal

“Het IBR heeft meer dan ooit de opdracht om correct, snel en professioneel te communiceren met zijn leden, (kandidaat-) stagiairs en met eenieder die belangstelling heeft in of beroep doet op een bedrijfsrevisor. Een doelgerichte en efficiënte communicatie helpt mee het beroep aantrekkelijk te houden en de toegevoegde waarde en kwaliteit van het beroep voor de toekomst veilig te stellen.”

Patrick VAN IMPE, Voorzitter van de Commissie Communicatie & Attractiviteit van het beroep

werd de website 277.320 keer geconsulteerd, goed voor een gemiddelde van 760 bezoeken per dag en een stijging van bijna 6 % ten opzichte van 2014. Daarbij vertoonde het verkeer op *mobile devices* (voornamelijk *smartphones*) meer dan een verdubbeling. Om aan de sterk stijgende behoefte van mobiele gebruikers tegemoet te komen, startten de communicatie- en IT-dienst van het IBR een project om de website in 2016 *responsive* te maken.

DE IBR-WEBSITE IN 2015

Op vraag van de Commissie werd meer aandacht besteed aan het potentiële cliënteel van de bedrijfsrevisor. De volledige linkerzijde van de Homepage staat vandaag in het teken van de promotie van de toegevoegde waarde van het beroep. Moeten in het bijzonder vermeld worden: een platform met tools voor de waardering van ondernemingen en de brochures met nieuwe richtlijnen voor het deugdelijk bestuur van beursgenoteerde ondernemingen, de toegevoegde waarde van de bedrijfsrevisor in de publieke sector en praktische tips voor een goede werking van de ondernemingsraad.

Een doorgedreven *Search Engine Optimization* in 2015 maakte de website nog een stuk toegankelijker vanuit diverse internetzoekmachines.

Voor de organisaties van grote events zoals studiedagen of de algemene vergadering werd een nieuwe website ontwikkeld: www.revisorevents.be. Deze attractieve *one-page* site is *responsive*, is exclusief opgebouwd rond het event zelf, met vermelding van programma, sprekers en een update van het aantal ingeschrevenen.

Op vraag van de bedrijfsrevisoren werd sinds januari 2015 de frequentie van het verzenden van e-mails herzien. Alle actualiteit, regelgeving, events, publicaties en vacatures uit de IBR- en ICCI-site werden voortaan om de twee weken gebundeld en in een digitale nieuwsbrief aan 3.300 abonnees, waaronder 1.700 externen, verzonden.

Een derde aandachtspunt van de Commissie betrof de versterking van de aanwezigheid van het Instituut en het beroep op de sociale media. Sedert 2012 was het Instituut aanwezig op het populaire Flickr om foto's van events en vormingsactiviteiten te delen. Eind 2015 telde deze IBR-site zo'n 560 foto's. In december 2014 werden twee LinkedIn-sites geopend: een publieke Company-site waar de actualiteit wordt gepost en de toegevoegde waarde van het beroep wordt gepromoot en een afgeschermd Group-site die functioneert als een discussieplatform voor bedrijfsrevisoren en stagiairs. Eind 2015 telde de LinkedIn-Group 313 leden; de Company-site 520 volgers. Tenslotte zorgde ook het toevoegen van *social share* buttons op diverse webpagina's voor extra informatieverspreiding op diverse kanalen, waaronder LinkedIn, Facebook en Twitter.

Wat de contacten met de media betreft, heeft het IBR in 2015 via vijf persberichten en enkele interviews haar standpunten over uiteenlopende thema's toegelicht. Op 17 april gaf voorzitter Daniel Kroes een interview op Kanaal Z waarin hij toelichting gaf bij de bereidheid van de bedrijfsrevisoren om een antwoord te bieden op de vraag van Europa aan onze overheden om een transparante, betrouwbare boekhouding te voeren en deze extern te laten controleren. Hij ging daarbij in het bijzonder in op de meerwaarde van een audit bij de gemeenten. Hetzelfde thema publiceerde hij in een opinieartikel dat op 16 mei verscheen in de krant *La Libre Belgique*. Ook de krant *Le Soir* had op 16 maart aandacht voor deze bezorgdheid.

De grootste media-aandacht ging naar een persconferentie die op 11 juni werd georganiseerd door de drie economische beroepen (IBR, IAB en BIBF), Febelfin, het VBO, UNIZO, UCM en de federale gerechtelijke politie en waarin de Belgische ondernemingen werden gewaarschuwd voor de gevaren van betalingsfraude, een nieuw internationaal georganiseerd oplichtingsverschijnsel. Via een grootschalige sensibiliseringscampagne op radio, internet en sociale media en een brochure met praktische preventieadviezen, werden bedrijfsleiders en hun medewerkers gewezen op de gevaren van deze fraudevorm die helaas ook in 2016 nog slachtoffers maakte.

2. Actieplan hervorming stage

Een van de strategische prioriteiten van de Raad is de aantrekkelijkheid van het beroep te verhogen. Een essentiële opdracht van het IBR bestaat er immers in om succesvolle jong gediplomeerden warm te maken voor het beroep. In dit verband werd een werkgroep opgericht die nadenkt over de hervorming van de stageprocedure en in het bijzonder de organisatie van de examens en het toekennen van vrijstellingen voor het toelatingsexamen.

INTERNATIONALE RELATIES

1. ISAR – UNCTAD

De Secretaris-generaal van het IBR, Marc BIHAIN, heeft op 4 en 5 november 2015 deelgenomen aan de 32ste jaarlijkse zitting van de Verenigde Naties over audit en accountancy die plaatsvond in Genève.

De ISAR, intergouvernementele groep van deskundigen samengesteld uit de officiële delegaties van alle lidstaten van de Verenigde Naties, promoot de normen en de goede internationale praktijken op het gebied van boekhouding, audit, duurzame ontwikkeling en deugdelijk bestuur.

De voornaamste thema's die aangekaart werden, zijn (i) de tendensen en de uitdagingen voor een kwaliteitsvolle "corporate reporting"; (ii) de auditstandaarden als voorwaarden van een kwaliteitsvolle reporting en (iii) de goede praktijken inzake reporting met betrekking tot de duurzame ontwikkeling.

2. IFAC

Het IBR – lid van de IFAC sinds haar oprichting – volgt nauwlettend de activiteiten van deze internationale instelling, zowel de jaarlijkse algemene vergadering als de activiteiten van het *SMP-Committee* en van de IAASB.

2.1. Algemene vergadering van de IFAC

Voorzitter Daniel KROES, ondervoorzitter Thierry DUPONT en erevoorzitter Michel DE WOLF hebben deelgenomen aan de algemene vergadering van de IFAC in Singapore van 10 tot 12 november 2015.

2.2. Deelname van het IBR aan de andere activiteiten van de IFAC

De Secretaris-generaal, Marc BIHAIN, heeft deelgenomen aan het *Chief Executives' Strategy Forum* dat gehouden werd op 2 en 3 maart in New York. De uitdagingen en de perspectieven voor het beroep kwamen er onder andere ter sprake.

Bovendien heeft Inge SAEYS deelgenomen aan de werkzaamheden van het *SMP Committee* van de IFAC, in de hoedanigheid van lid, samen met bedrijfsrevisor Guy VAN DE VELDE, technisch adviseur. Op 1 december heeft zij in Wenen voor de Wereldbank een uiteenzetting gegeven over "*SMP Resources and Tools*".

De Raad van het IBR bedankt en feliciteert Inge SAEYS voor haar niet aflatende toewijding als lid van het *SMP Committee* van de IFAC. Haar tweede mandaat werd beëindigd eind 2015.

Het Diensthoofd Vaktechniek van het IBR, Inge VANBEVEREN, heeft haar werkzaamheden aangevangen als technical advisor van de heer Marc PICKEUR in zijn hoedanigheid van *Board Member* van de IAASB. Zij heeft op die manier aan de voorbereiding van de nieuwe internationale standaarden (ISA, ISRE, ISAE en ISRS) bijgedragen.

2.3. Deelname van het IBR aan de *Edinburgh Group*

Het IBR, vertegenwoordigd door erevoorzitter Michel DE WOLF, heeft deelgenomen aan de werkzaamheden van de *Edinburgh Group* die is samengesteld uit een deel van de leden van de IFAC met als doel binnen de IFAC de belangen van de kleine en middelgrote kantoren en van de ontwikkelingslanden te verdedigen.

3. FEE

Het IBR heeft in 2015 zijn actieve rol binnen de FEE voortgezet in meerdere werkgroepen en subgroepen van de FEE. Deze groepen staan in voor informatie-uitwisseling tussen nationale organisaties en de FEE over de aangelegenheden die het beroep aanbelangen: de audit, de boekhouding, de strijd tegen het witwassen, de banksector, de kapitaalmarkt, het handelsrecht en het deugdelijk bestuur, het belastingstelsel, de ondernemingsverslaggeving, de deontologie en de toegang tot het beroep, de verzekeringssector, de overheidssector, de duurzame ontwikkeling en de kleine en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren.

Als bevoorrechte gesprekspartner van de EU is de in Brussel gevestigde FEE een grote steun voor het beroep bij het zoeken naar oplossingen die in het algemeen belang zijn. Zij vervult een informatieve rol ten aanzien van haar leden (50 beroepsinstituten afkomstig uit 37 Europese landen, waaronder de 28 Lidstaten van de EU).

4. FIDEF

In 2015 heeft de FIDEF, een structuur binnen de Franse taalgemeenschap gericht op informatie-uitwisseling en samenwerking, 37 landen verspreid over vier continenten bijeengebracht.

De voorzitter en de ondervoorzitter hebben deelgenomen aan de raad van bestuur en aan de vergaderingen van de FIDEF die plaatsvonden te Montréal in Canada op 21 en 22 mei 2015 onder het voorzitterschap van Mamour FALL (Voorzitter van de Orde van Senegal). Ze werden er onder andere op de hoogte gebracht van de organisatie van het beroep in Canada naar aanleiding van de fusie van de Canadese instituten.

Bovendien vergaderde de raad van bestuur van de FIDEF te Parijs op 29 september 2015. De vergadering werd voornamelijk gewijd aan de voorbereiding van de algemene vergadering waarop het IBR werd vertegenwoordigd door de ondervoorzitter Thierry DUPONT.

De heer Michel DE WOLF heeft aan de vergaderingen deelgenomen in zijn hoedanigheid van erevoorzitter van de FIDEF.

5. OEC-Congres

De Voorzitter, Ondervoorzitter en Secretaris-generaal hebben op 30 september 2015 deelgenomen aan het 70ste congres van de Franse accountants gehouden te Parijs. Het congres had als thema "de digitale accountant # kantoren # cliënten # partners". Er was dus sprake van het ontdekken hoe de traditionele opdrachten door de digitalisering aangepast dienen te worden en

hoe men zodoende een moderne “accountant” wordt. De Franse Eerste minister Manuel VALLS, heeft het congres vereerd met zijn aanwezigheid. Zijn bijdrage heeft zijn vertrouwen in het beroep beklemtoond om de ondernemingen bij de overgang naar de digitalisering te begeleiden.

Het volgende congres van de OEC zal eind september 2016 te Brussel gehouden worden.

6. Belgisch-Nederlandse gespreksgroep

In de Belgisch-Nederlandse gespreksgroep hebben de delegaties van de NBA, het IAB en het IBR hun standpunten uitgewisseld over het beroep in de twee landen. In 2015 was het IBR vertegenwoordigd door zijn voorzitter Daniel KROES, raadslid Dirk SMETS, bedrijfsrevisor Frans VAN RIE, alsook door de algemeen afgevaardigde Europese en internationale aangelegenheden van het IBR, Sandrine VAN BELLINGHEN.

Tijdens deze vergaderingen werden volgende thema's besproken: de audithervorming, de omzetting van de boekhoudrichtlijn, de vertalingen in het kader van de IFAC, de stagewerking in Nederland, de betalingsfraude en de anti-witwaswet.

7. Frans-Belgisch Comité

In het kader van het Frans-Belgisch Comité dat bijeengekomen is op 30 september 2015 in Parijs, hebben de Voorzitter, de Ondervoorzitter, de Secretaris-generaal, bedrijfsrevisor Baudouin THEUNISSEN en de algemeen afgevaardigde

Europese en internationale aangelegenheden een ontmoeting gehad met de vertegenwoordigers van de CNCC (de heren Denis LESPRIT, Voorzitter van de CNCC, Yves NICOLAS, voorzitter van het DMF, Jean-Luc DOYLE, Head of European Affairs van DIPAC en Cédric GELARD, algemeen afgevaardigde van DIPAC evenals mevrouw Mireille BERTHELOT, ondervoorzitter van de CNCC).

Op deze vergadering werden volgende onderwerpen besproken: de audithervorming, de omzetting van de boekhoudrichtlijn, de audit in de overheidssector, de openbare aanbestedingen alsook de Frans-Belgische coördinatie IFAC-FEE.

8. Ontmoeting met het Institut der Wirtschaftsprüfer (IDW)

Op 31 augustus 2015 hebben de Voorzitter, de Ondervoorzitter en de algemeen afgevaardigde Europese en Internationale aangelegenheden een ontmoeting gehad met de vertegenwoordigers van het IDW (de heren Edelfried SCHNEIDER, FEE Deputy President, Klaus-Peter NAUMANN, IDW CEO en Helmut KLAAS, Director European Affairs) te Düsseldorf.

9. Ontmoeting met de ICAEW

Op 15 oktober hebben de Voorzitter, de Ondervoorzitter, de Secretaris-generaal en de algemeen afgevaardigde Europese en Internationale aangelegenheden deelgenomen aan een bilaterale ontmoeting met het ICAEW vertegenwoordigd door de heren Michael IZZA, CEO en Martin

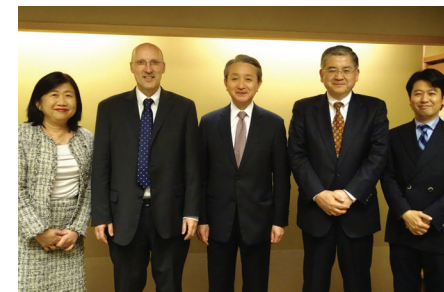
MANUZI, *Regional Director Europe*.

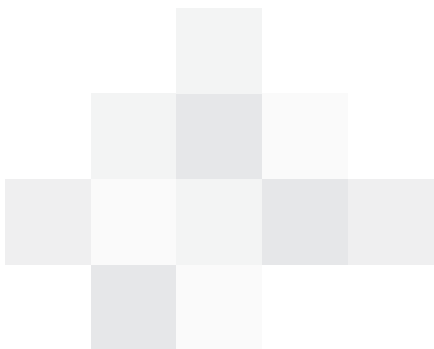
De audithervorming, de boekhoudkundige normen in de overheidssector, de IFRS alsook de uitdagingen in het beleid van de FEE stonden op de dagorde.

10. Ontmoeting met de Egyptische delegatie

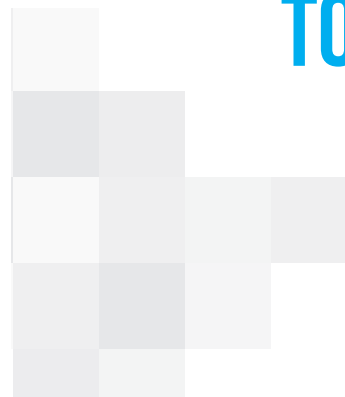

Een delegatie van het Ministerie van Economische zaken van de Arabische Republiek Egypte heeft een bezoek gebracht aan het IBR op 30 oktober 2015. Dit bezoek werd georganiseerd onder de auspiciën van de EU in het kader van haar samenwerkingsbeleid met het oog op de versterking van het overheidsbeleid binnen de buurlanden van de EU. De Voorzitter, de Ondervoorzitter en de Secretaris-generaal hebben aan hun Egyptische bezoekers een algemeen overzicht geschetst van de organisatie van het beroep in België alsook van de verwachte ontwikkelingen in het kader van de boekhoud- en audithervorming.

DEEL 3 ACTIVITEITEN ONDER PUBLIEK TOEZICHT

TOEGANG TOT HET BEROEP

Patrick VAN IMPE,
Voorzitter van de
Stagecommissie

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitter	Patrick VAN IMPE
Leden van de Raad	Fernand MAILLARD, Tom MEULEMAN en Luc VERRIJSEN
Externe leden	Martine BLOCKX, Boudewijn CALLENS, Fabio DE CLERCQ, Marleen DEFOER en Vinciane MARICQ
Technische adviseurs	Dirk STRAGIER en René Van ASBROECK
Secretariaat	Astrid VAN DROOGENBROECK

MISSIE

De organisatie van de toegang tot het beroep is één van de essentiële opdrachten die de wetgever aan het IBR heeft toevertrouwd.

De stagiairs-bedrijfsrevisoren zijn de bedrijfsrevisoren van de toekomst en het is dan ook één van de voornaamste bekommernissen van de Stagecommissie om een deskundig korps van beroepsbeoefenaars klaar te stomen voor de uitoefening van het beroep. De driejarige stage van bedrijfsrevisor verloopt daarom onder het toezicht en de begeleiding van de Stagecommissie, die erover waakt dat een hoogstaande kwaliteit van de opleiding is gewaarborgd. Het takenpakket van de bedrijfsrevisor is veelzijdig en de Stagecommissie acht het bijgevolg van belang dat ook de stage zoveel mogelijk facetten van het beroep behelst.

1. Organisatie van de stage

Drie van de belangrijkste fasen in het verloop van de stage bestaan in het bijwonen van de stageseminaries, het afleggen van de stage-examens en het rapporteren van de stageactiviteiten onder toezicht van een stagemeester aan de hand van het stagedagboek.

Het programma van stageseminaries omvatte ook in 2015 de tien thema's die deel uitmaken van de stage-examens. De stageseminaries worden geleid door specialisten uit het betreffende vakgebied en vormen de voorbereiding voor het afleggen van de stage-examens. Op de 22 stageseminaries werden in totaal 955 aanwezigheden geregistreerd, hetzij een gemiddelde van 43 deelnemers per stageseminarie. Uit de evaluatieformulieren m.b.t. deze seminars blijkt een gemiddelde waardering van 80% als algemene beoordeling, 81% voor de didactische benadering en 76% voor de documentatie.

Naast de stageseminaries vonden er in 2015 eveneens twee informatiesessies plaats. Eén informatiesessie was specifiek bestemd voor de nieuwe stagiairs en vormde een eerste kennismaking met de praktische aspecten van de stage en de werking van het IBR. Tijdens de tweede informatiesessie, bestemd voor de stagiairs die zich reeds in de cyclus van het bekwaamheidsexamen bevinden, gaven twee jonge confraters informatie en tips over de voorbereiding op het bekwaamheidsexamen.

In de periode september-november werden in totaal 1167 aanwezigheden geregistreerd voor de stage-examens. Het slaagpercentage bedroeg 66%.

De Stagecommissie heeft het stagedagboek geanalyseerd zoals dat jaarlijks door elke stagiair moet worden ingediend en waarin verslag wordt uitgebracht van de stageactiviteiten. Er werd dit

jaar opnieuw gebruik gemaakt van drie vereenvoudigde modellen van stagedagboeken, te gebruiken naargelang de fase waarin de stagiair zich bevindt. Op basis van het stagedagboek werd nagegaan of er tijdens de stage voldoende en gevarieerde revisorale opdrachten aan bod kwamen en werden er, voor zover nodig, aanbevelingen voor de toekomst geformuleerd. De adviezen voor de stagedagboeken werden ook overgemaakt aan de juryleden van het bekwaamheidsexamen opdat zij bij de mondelinge overhoring van de stagiair rekening konden houden met eventuele tekortkomingen.

2. Rol van de Examencommissie

Samenstelling van de Examencommissie

Voorzitter: **Henri OLIVIER** (HEC-ULg)

Leden: **Martine BLOCKX** (ULB), **Joël BRANSON** (VUB), **Boudewijn CALLENS**, **Ignace DE BEELDE** (UGent), **Yves DE CORDT** (UCL), **Catherine DENDAUW** (UNamur), **Ingrid DE POORTER** (Ugent), **Ann GAEREMYNCK** (K.U. Leuven), **Ann JORISSEN** (UA), **Pascal MINNE** (ULB), **Denis PHILIPPE** (ICHEC/UCL), **Danielle SOUGNÉ** (HEC-ULg) **et Patrick VAN IMPE** (K.U. Leuven, campus Antwerpen).

De Examencommissie, die haar werkzaamheden onafhankelijk van de Stagecommissie uitoefent, is bevoegd voor de goedkeuring van de examenvragen voor de toelatingsproeven en om de lijst met referentiewerken vast te leggen. Zij deliberiert eveneens over de examenresultaten en rapporteert deze aan de Stagecommissie. Bij het nazicht van de voorstellen van toelatingsproeven besteedde de Examencommissie bijzondere aandacht aan het feit dat de examens voor het eerst dienden te worden afgelegd zonder gebruik van documentatie.

3. Toelatingsexamen en wisselwerking met de universiteiten en hogescholen

Kandidaat-stagiairs die zich willen inschrijven voor de toelatingsexamens, moeten allereerst een toelatingsdossier indienen. De vereenvoudigde elektronische afhandeling van de toelatingsdossiers zorgt voor een beduidende toename van het aantal inschrijvingen voor de af te leggen examens (zie grafiek).

De kandidaten voor de stage kunnen op basis van hun universitair parcours vrijstellingen verkrijgen voor de IBR-toelatingsexamens.

In het kader van de analyse van deze vrijstellingen en om de behandeling van de toelatingsdossiers optimaal te laten verlopen, onderhoudt de Stagecommissie nauwe contacten met de universiteiten en hogescholen van het lange type met economische oriëntatie. De onderwijsinstellingen worden ertoe aangespoord om wijzigingen aan studieprogramma's op regelmatige basis mee te delen teneinde de elektronische databank met cursussen actueel te houden. Deze wisselwerking tussen het IBR en de onderwijsinstellingen laat toe om een passend aantal vrijstellingen te verlenen en dient in het belang van de kandidaten te worden voortgezet.

4. Bekwaamheidsexamen 2015

De twee zittijden van het bekwaamheidsexamen werden zoals ieder jaar in de periodes mei/juni en november/december georganiseerd.

Het examen bestaat uit een schriftelijk en een mondeling gedeelte en beoogt niet enkel het testen van de technische kennis maar beoordeelt eveneens de maturiteit van de stagiair.

De mondelinge proeven worden afgenomen door een jury van vijf personen, waaronder een uni-

versiteitsprofessor of professor van het hoger onderwijs van het lange type die het voorzitterschap waarneemt, drie bedrijfsrevisoren en een vertegenwoordiger van de economische en sociale wereld.

Voorzitters van de kamers van de jury voor het bekwaamheidsexamen:

• Voorzitters van de vier Franstalige kamers:

Paul Alain FORIERS (ULB), **Georges HÜBNER** (HEC-ULg), **Yves DE CORDT** (UCL), **Danielle SOUGNÉ** (HEC-ULg).

• Voorzitters van de vijf Nederlandstalige kamers :

Ann GAEREMYNCK (K.U. Leuven), **Christoph VAN DER ELST** (UGent), **Marleen WILLEKENS** (K.U. Leuven), **Herman BRAECKMANS** (UA), **Ann JORISSEN** (UA).

Zowel de juryleden als de Stagecommissie hechten belang aan de *monitoring* van stagiairs die niet geslaagd zijn voor het bekwaamheidsexamen. Zo krijgen de niet geslaagde stagiairs na afloop van het mondeling examen onmiddellijk toelichting omtrent hun kennislacunes en ontvangen zij aanbevelingen van de bekwaamheidsjury. Daarenboven worden stagiairs die voor de derde keer niet geslaagd zijn, samen met hun stagemeester uitgenodigd voor een onderhoud met de Stagecommissie teneinde mogelijke actieplannen te bespreken.

5. Common Content Project

Het IBR werd het voorbije jaar volwaardig lid van het *Common Content Project* en verwierf daarmee een kwaliteitslabel voor zijn beroepsopleiding. Het *Common Content Project* is een ambitieus project van een aantal leidinggevende Europese audit- en accountancy-instituten om de onderwijssystemen binnen Europa beter op elkaar af te stemmen. Dit samenwerkingsproject beoogt een betere

DEEL 3 – ACTIVITEITEN ONDER PUBLIEK TOEZICHT

harmonisatie van de beroepsopleidingen en toelatingsvoorwaarden van professionele accountants en wettelijke auditors, in reactie op de toenemende globalisering van de economie en de interne markt. Bedoeling is om door het ontwikkelen, optimaliseren en op elkaar afstemmen van kwalitatief hoogstaan-

de eindtermen, de mobiliteit van accountants en wettelijke auditors te verbeteren. De deelnemende Instituten willen via het *Common Content Project* een benchmark voor de verschillende opleidingen ontwikkelen.

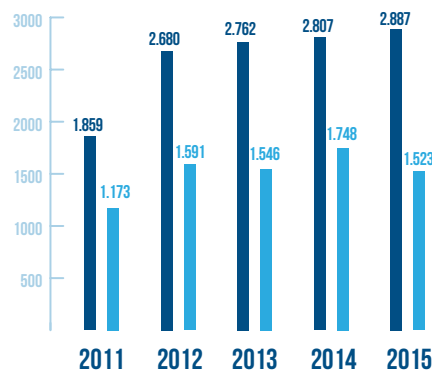
De stuurgroep van het *Common Content Project*

heeft op basis van internationale criteria een lijst opgesteld met toelatingsvoorwaarden waaraan minstens moet voldaan zijn om een hoogwaardige ('*Common Content Proof*') opleiding van de beroepsbeoefenaren te garanderen. Na het doorlopen van een uitvoerige doorlichting door een team van

leden van het *Common Content Project*, werd op 15 december 2015 het *full membership* en dus ook het kwaliteitslabel toegekend.

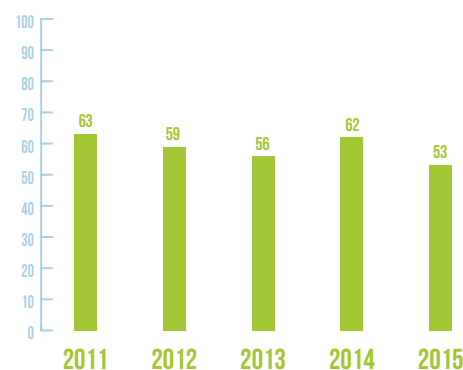
6. Statistieken

EVOLUTIE VAN HET AANTAL AFGELEGDE TOELATINGSEXAMENS / AANTAL GESLAAGDE TOELATINGSEXAMENS

● Aantal afgelegde examens ● Aantal geslaagde examens

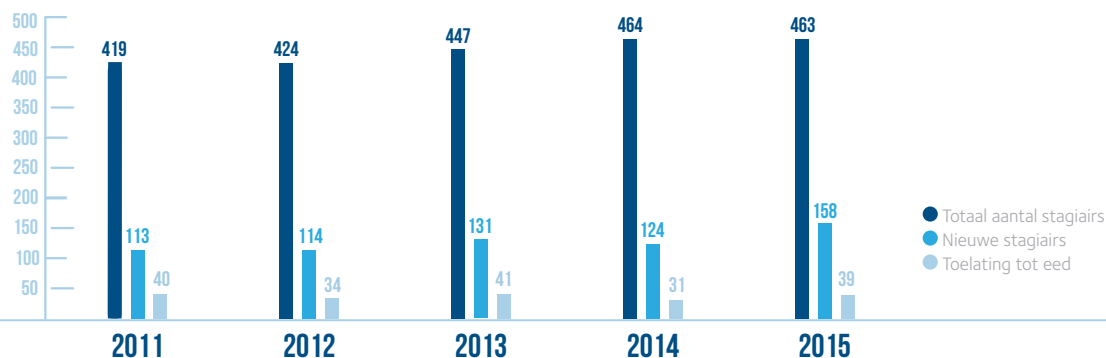
SLAAGPERCENTAGE TOELATINGSEXAMENS

BEKWAAMHEIDSEXAMENS

Jaar		Aantal kandidaten	Aantal eerste deelnames	Geslaagd
2011	F	19	11	11 (58%)
	N	59	23	25 (42%)
	Totaal	78	34	36 (46%)
2012	F	33	24	15 (45%)
	N	54	34	26 (48%)
	Totaal	87	58	41 (47%)
2013	F	21	7	12 (57%)
	N	58	37	30 (52%)
	Totaal	79	44	42 (53%)
2014	F	20	15	9 (45%)
	N	58	35	25 (43%)
	Totaal	78	50	34 (44%)
2015	F	29	16	14 (48%)
	N	55	34	23 (42%)
	Totaal	84	50	37 (44%)

EVOLUTIE AANTAL STAGIAIRS EN TOELATINGEN TOT DE EED

OPENBAAR REGISTER

1.052

bedrijfsrevisoren (natuurlijke personen) waren ingeschreven in het openbaar register van het IBR op 31.12.2015

INSCHRIJVING IN HET OPENBAAR REGISTER

De wetgever heeft de Raad van het IBR de opdracht gegeven om een openbaar register bij te houden waarin de bedrijfsrevisoren – zowel de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen als de bedrijfsrevisorenkantoren – worden geregistreerd.

De bedrijfsrevisoren natuurlijke personen worden in het openbaar register ingeschreven op voorlegging van het uittreksel van het proces-verbaal van de eedaflegging en wordt van kracht op de dag van de eedaflegging. Een bedrijfsrevisorenkantoor wordt in het openbaar register ingeschreven met ingang van de dag waarop de Raad van het IBR de gunstige beslissing tot registratie nam.

De auditors en de auditorganisaties van derde landen die de controle uitvoeren van de enkelvoudige jaarrekening of de geconsolideerde jaarrekening van een onderneming met statutaire zetel in een derde land en waarvan de effecten in België mogen verhandeld worden, worden als zodanig afzonderlijk geregistreerd in het openbaar register.

De openbare registergegevens worden elektronisch opgeslagen. Het register kan geraadpleegd worden op de website van het IBR (www.ibr-ire.be). Verder kan op de website van het IBR ook de lijst van netwerken worden geraadpleegd.

529

bedrijfsrevisorenkantoren waren ingeschreven in het openbaar register op 31.12.2015

PUBLIEK TOEZICHT OP DE TOEKENNING EN INTREKKING VAN DE HOEDANIGHEID VAN DE BEDRIJFSREVISOR

De Procureur Generaal ziet, als orgaan van het systeem van publiek toezicht, toe op de registerinschrijving door de Raad van het IBR. Elke beslissing van de Raad tot inschrijving of herinschrijving van een kandidaat-bedrijfsrevisor of waarbij de hoedanigheid van bedrijfsrevisor wordt ingetrokken, is vatbaar voor beroep vanwege de Procureur Generaal bij het Hof van Beroep. Deze beslissingen worden dan ook door de Voorzitter van het IBR gemeld aan de Procureur Generaal, zodat deze desgevallend beroep kan aantekenen bij de Commissie van Beroep.

1. Wijzigingen in het register in 2015

1.1. Bedrijfsrevisoren natuurlijke personen

Nieuwe inschrijvingen

(artikel 5 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 2 van het erkenningsreglement)

BARREAU Jean-Christophe (A02488), BERNARD Jean-François (A02503), BERTEN Griet (A02474), BLAISE Vincent (A02504), BOONS Roel (A02475), BRANSWYK Fabian (A02505), CATTRYSSSE Jimmy (A02491), CEULEMANS Catherine (A02496), COSAERT Hanne (A02492), CUITTE François (A02497), D'ADDARIO Carlo-Sébastien (A02506), DE CLERCQ Annelies (A02476), DE MEE Frédéric (A02477), DEMUNCK Julie (A02507), DETHIER Laurent (A02489), DUPONT Michel (A02478), ERNON Adriaan (A02500), ESSAHELI Hanine (A02498), FRANCOIS Lana (A02479), HANSELAER Frederik (A02510), HASTIR Delphine (A02502), HENRI Julien (A02499), KAISIN Marie (A02490), LOKERE Brecht (A02511), MEURICE Thomas (A02508), MOUTTON Valerie (A02480), MUYLLE Eric (A02509), NAESENS Eef (A02481), PFANNSTIEL Heidi (A02482), ROBBERECHTS Ignace (A02493), SOMERS Tom (A02512), VANDEKERCKHOVE Melinda (A02486), VAN DE POL Kim (A02483), VANDER HAEGEN Kim (A02494), VANDERSCHULDEN Niels (A02487), VAN HOOFF Bram (A02513), VAN MOPPE Mirjam (A02484), VANOVERBEKE Barbara (A02495), VAN PRAET Vincent (A02485), VYVEY Line (A02501)

Ontslag

(artikel 17 van het erkenningsreglement)

ANNICK Luc (A00994), BOEYE Jan (A00602), CATS Jean-François (A00649), CLAES Didier (A00632), DAMS Eddy (A00804), DALLE Jean-Michel (A01870), DE BAERE Karel (A01209), de GHELLINCK VAERNEWIJCK Dominique (A00562), DE LANGHE Tine (A02266), DE LUYCK Jan (A00822), DESSEYN Annelies (A02377), DE VOOCHT Guy (A00952), DIERENS Ingeborg (A02219), FIERENS Marc L. (A00978), GIGOT Philippe (A00552), HAUSTRAETE Jozef (José genoemd) (A01071), LAGET Lutgard (A01349), LANGE Michel (A01242), HERALY Laurence (A02180), HUBAIN Benoit (A02146), LAURENT Jean (A01875), LIPPENS Jan (A00556), MATTELAER François (A01309), MEYERS Robert (A01097), NAENEN Martine (A02003), NIJS Virgile (A00882), PAPS Eric (A01140), PAUWELS Willy (A01099), PLAS Patricia (A01546), PLAS Thierry (A01506), RABAEY Stefaan (A00597), SCHICKS Joëlle (A01836), SERVAIS Jean-Louis (A00584), STILMANT Chantal (A01126), THUBRON Christopher (A01045), TRUYENS Els (A01798), VAN DE PERRE Stef (A02351), VAN DYCK Sascha (A02246), VAN VARENBERGH Tom (A02201), VAN WEMMEL Joseph (A01840), VERELLEN Geert (A01829), WALTNIEL Patrick (A00685), WATERSCHOOT Kris (A01652)

DEEL 3 – ACTIVITEITEN ONDER PUBLIEK TOEZICHT

Verlies van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor

(artikel 73, § 4 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 33, § 1 van het tuchtreglement)

Nihil

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor

(artikel 8, § 3 van de wet van 22 juli 1953)

CAMU Patrick (Aoo656), SERHIR Hakim (Ao2188)

Herinschrijvingen

(artikel 5, § 3 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 18 van het erkenningsreglement)

Nihil

Aantal bedrijfsrevisoren natuurlijke personen opgesplitst per taalgroep	Op 31.12.2014	Op 31.12.2015
Totaal	1.061	1.052
taalgroep Nederlands	697	690
taalgroep Frans	364	362
Aantal bedrijfsrevisoren die zich tijdelijk verhinderd verklaarden om revisorale opdrachten uit te voeren (artikel 13, §2 van de wet van 22 juli 1953)	144	142

Toekenning van de titel van erebedrijfsrevisor

(artikel 11, § 2 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 4, § 1 van het huishoudelijk reglement)

BOEYE Jan (Aoo602), DAMS Eddy (Aoo804), DE BAERE Karel (Ao1209), de GHELLINCK VAERNEWIJCK Dominique (Aoo562), DE LUYCK Jan (Aoo822), HAUSTRAETE Jozef (José genoemd) (Ao1071), LAGET Lutgard (Ao1349), MATTELAER François (Ao1309), MEYERS Robert (Ao1097), NIJS Virgile (Aoo882), PAUWELS Willy (Ao1099), SERVAIS Jean-Louis (Aoo584), STILMANT Chantal (Ao1126), TRUYENS Els (Ao1798).

Overlijden

In de loop van het jaar heeft de Raad het overlijden vernomen van de bedrijfsrevisoren BIGONVILLE Bernard (Aoo672), DE LAET Jan (Ao2172), DE MEULEMEESTER Luc (Ao1943), SCHOOLS Roger (Ao1000) en de erebedrijfsrevisoren BLONDIAU Jacques-Ph. (Aoo959), COUTURIER Jos Jan (Aoo462), ROCHETTE Jules tevens erevoorzitter (Aoo422), VOCHTEN Jos (Aoo934).

De Raad heeft zijn deelneming betuigd aan de families van de overledenen.

1.2. Bedrijfsrevisorenkantoren

Inschrijving bedrijfsrevisorenkantoren

(artikel 6 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 3 van het erkenningsreglement)

Boo887 – Comm. V Els Loenders Bedrijfsrevisor
Boo888 – BVBA VANDELANOTTE F.
Boo889 – BVBA Julien François, Réviseur d'Entreprises
Boo890 – BVBA LM&C° – REVISEURS D'ENTREPRISES
Boo891 – BVBA DANIEL DE JONGE BEDRIJFSREVISOR
Boo892 – BVBA DOROTHEE HURTEUX REVISEUR D'ENTREPRISES
Boo893 – BVBA SARA OTTEVAERE BEDRIJFSREVISOR
Boo894 – BVBA Luc Deltour Bedrijfsrevisor
Boo895 – BVBA Pragma Audit
Boo896 – BVBA SANO Audit
Boo897 – Comm. V Tanja Bosmans
Boo898 – BVBA Jurgen Lelie, Bedrijfsrevisor
Boo899 – BVBA I.Vosch
Boo900 – BVBA P.E.A.T. Europe
Boo901 – CVBA TÉNANTÉ
Boo902 – Comm. V ADRIAAN CFA BEDRIJFSREVISOR
Boo903 – BVBA Wim Van Gasse
Boo904 – Comm. V F. Poesen, Bedrijfsrevisor
Boo905 – Comm. V K. Van Linden, Bedrijfsrevisor
Boo906 – BVBA POUSEELE BERTIN
Boo907 – BVBA MKH BEDRIJFSREVISOREN
Boo908 – BVBA JORION AXEL REVISEURS D'ENTREPRISES
Boo909 – BVBA JEAN-CHRISTOPHE BARREAU REVISEUR D'ENTREPRISES
Boo910 – BVBA P. VAN STAAIJ – BEDRIJFSREVISOR
Boo911 – BVBA REWISE AD REVISEUR D'ENTREPRISES
Boo912 – BVBA NICO HOUTHAEVE
Boo913 – BVBA POUSEELE BRUNO

Ontslag van bedrijfsrevisorenkantoren

(artikel 17 van het erkenningsreglement)

Boo060 – SPRL VERCROYSE, DELPLACE, MORTIER & C° – DMV Reviseurs d'entreprises
Boo071 – SPRL CLAES DIDIER
Boo200 – CVBA Ernst & Young Lippens & Rabaey Audit
Boo267 – BVBA Jan DE LUYCK
Boo286 – BVBA Kris Waterschoot Bedrijfsrevisor
Boo341 – BVBA LANCKMAN, VYVEY & C°, Bedrijfsrevisoren
Boo353 – BVBA KPMG & Partners
Boo394 – BVBA VAN WEMMEL – KAEKEBEKE – Bedrijfsrevisoren
Boo402 – NV KPMG Vias
Boo434 – BVBA Jean-Michel DALLE & C°, Bedrijfsrevisoren
Boo467 – BVBA KAREL DE BAERE
Boo623 – BVBA INGRID VOSCH BEDRIJFSREVISOR
Boo640 – SPRL Robert Peirce
Boo683 – Comm. V Brabants Bedrijfsrevisor
Boo704 – Maatschap Verschelden – Walkiers & Co
Boo716 – SPRL Joseph Steenwinkel
Boo731 – SPRL François Parent, Réviseur d'entreprises
Boo764 – VOF AUDIT DECRAD
Boo799 – BVBA EDDY DAMS
Boo811 – CVBA KPMG Entreprises

Verlies van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor (bedrijfsrevisorenkantoren)

(artikel 73, § 4 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 33, § 1 van het tuchtreglement)

Nihil

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor (bedrijfsrevisorenkantoren)

(artikel 8, § 3 van de wet van 22 juli 1953)

Nihil

Aantal bedrijfsrevisorenkantoren opgesplitst volgens juridische vorm	Op 31.12.2014	Op 31.12.2015
Totaal	522	529
Maatschap	6	5
Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BVBA)	433	438
Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (CVBA)	43	43
Commanditaire vennootschap (Comm. V.)	37	42
Commanditaire vennootschap op aandelen (Comm. V.A.)	1	1
Naamloze vennootschap (NV)	1	0
Vennootschap onder firma (VOF)	1	0

1.3. Auditors en auditororganisaties van derde landen

Nieuwe inschrijvingen

(artikel 7 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 6 en/of 7 van het erkenningsreglement)

Nihil

Aantal auditororganisaties derde landen	Op 31.12.2014	Op 31.12.2015
Totaal	7	7

2. Wijzigingen in de lijst van de netwerken in 2015

Nieuwe inschrijvingen

No0049 REVYS
No0050 ECOVIS
No0051 BMS
No0052 DDV
No0053 MGI Worldwide
No0054 Groupe Audit

Ontslag

Nihil

Aantal gelijste netwerken	Op 31.12.2014	Op 31.12.2015
Totaal	45	51

KWALITEITSCONTROLE

Luc DE PUYSELEYR,
Voorzitter van de Commissie
Kwaliteitscontrole

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitter	Luc DE PUYSELEYR
Plaatsvervangend Voorzitter	Luc VERRIJSEN
Leden effectifs	Pierre Hugues BONNEFOY-CUDRAZ, Gert CLAES, Dirk CLEYMANS, Olivier DE BONHOME ; Kurt KONINX, Fernand MAILLARD, Dirk STRAGIER, Alexis VAN BAVEL, Jan VAN BRABANT en Marnix VAN DOOREN (secretaris)
Plaatsvervangende leden	Charles-Henri DE STREEL, Harry EVERAERTS, Pascale TYTGAT en Daniel VAN CUTSEM
Secretariaat	Julie BOGDAN, Stéphane FOLIE, Immanuel KAO (sinds juni 2015), Isabelle MEUNIER, Aurélie MORSA en Celestine VAN REYBROECK.

MISSIE

De Commissie Kwaliteitscontrole is belast met de praktische organisatie van de kwaliteitscontrole, onder het publiek toezicht van een onafhankelijke Kamer, de KVI, die beslist. Zij voert haar werkzaamheden uit met eerbied voor een koninklijk besluit en de Normen inzake de kwaliteitscontrole. De werking van de Commissie Kwaliteitscontrole is vastgelegd in een intern reglement.

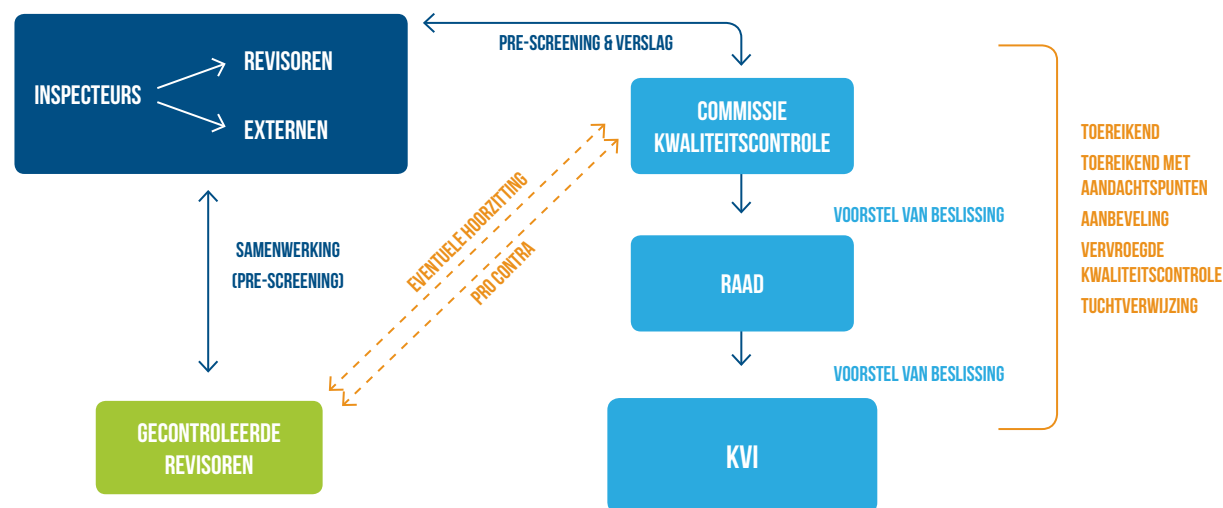
“De Commissie stelt zich de volgende vraag in het licht van de vaststellingen: “Is de opinie van het verslag onderbouwd met betrekking tot de onafhankelijkheid, het voldoende aantal controlewerkzaamheden en de naleving van de normen?”

Luc DE PUYSELEYR, Voorzitter van de Commissie Kwaliteitscontrole

1. Organisatie van de kwaliteitscontrole

De bedrijfsrevisoren worden om de zes jaar aan een kwaliteitscontrole onderworpen, en minstens om de drie jaar wanneer zij één of meer commissarismandaten bij organisaties van openbaar belang uitoefenen.

De verschillende fases van de kwaliteitscontrole kunnen als volgt worden samengevat:

Elk kwaliteitscontroledossier wordt voorgelegd aan twee organen van het IBR (Commissie Kwaliteitscontrole en Raad van het IBR) alvorens te worden voorgesteld aan de KVI die de finale beslissingen neemt. Tijdens het gehele verloop ziet de Commissie Kwaliteitscontrole erop toe dat de bedrijfsrevisoren kunnen reageren op de door

de inspecteur of de Commissie geformuleerde vaststellingen. De gecontroleerde bedrijfsrevisor heeft bovendien gedurende het verloop van zijn kwaliteitscontrole de mogelijkheid om gehoord te worden. Rekening houdende met deze procedure bedraagt de gemiddelde behandelingstermijn van een dossier door het IBR ongeveer één jaar.

2. Werkzaamheden van de Commissie in 2015

In 2015 heeft de Commissie Kwaliteitscontrole 14 keer vergaderd met als belangrijkste opdrachten:

- Het organiseren van de door interne en externe inspecteurs in 2015 uit te voeren kwaliteitscontroles;
- Het analyseren van de dossiers met betrekking tot de in 2014 uitgevoerde kwaliteitscontroles evenals enkele hangende en niet afgesloten dossiers, en het formuleren van beslissingsvoorstellen aan de Raad;
- Het nazien van de ontwerpverslagen opgemaakt door de inspecteurs houdende de in 2015 uitgevoerde kwaliteitscontroles en het meedelen aan de inspecteurs van eventuele opmerkingen (*pre-screening*);
- Het opvolgen van de uit de kwaliteitscontroles voortvloeiende aanbevelingen;
- Het voeren van strategische debatten met het oog op de permanente verbetering van de procedures voor het uitvoeren van de kwaliteitscontroles en het behandelen van de verslagen.

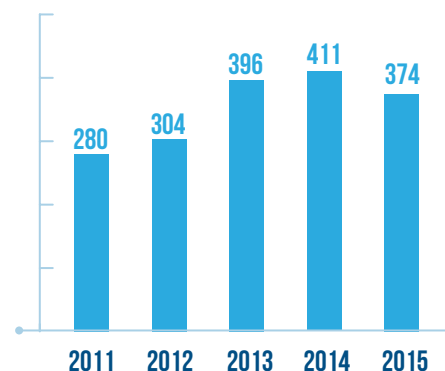
2.1. Organisatie van de kwaliteitscontroles 2015

De lijst van de kwaliteitscontroles 2015 vermeldde aanvankelijk 374 controles. Evenwel werden 33 controles als zonder voorwerp beschouwd (bedrijfsrevisorenvennootschappen die een exclusieve samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten met een andere bedrijfsrevisor en die in de loop van de zes voorbije jaren geen permanente controleopdracht of andere wettelijke opdracht hebben uitgeoefend, ontslagname). Er werd derhalve voorzien in 341 individuele controles met betrekking tot het jaar 2015.

Op voorstel van de Raad van het IBR heeft de KVI tien inspecteurs niet-bedrijfsrevisoren met voldoende kennis van het beroep van bedrijfsrevisor, en 57 inspecteurs bedrijfsrevisoren geselecteerd om de kwaliteitscontroles 2015 uit te voeren.

De externe inspecteurs werden aangeduid om de kwaliteitscontroles uit te voeren in 7 bedrijfsrevisorenkantoren die één of meerdere organisaties van openbaar belang controleren. In 2015 werd voorzien om over te gaan tot de controle van in totaal 7 dossiers van organisaties van openbaar belang.

UITGEVOERDE KWALITEITSCONTROLES OVER DE LAATSTE VIJF JAAR

2.2. Opvolging in 2015 van uitgevoerde kwaliteitscontroles

De Commissie heeft de dossiers met betrekking tot in 2014 uitgevoerde kwaliteitscontroles geanalyseerd alsook enkele niet afgesloten en nog hangende dossiers en heeft beslissingsvoorstellen aan de Raad geformuleerd.

Na de verslagen en de toelichtingen bij de verslagen van de inspecteurs te hebben onderzocht, heeft de Commissie het nodig geacht om voor 3 dossiers (tegenover 17 dossiers in 2013) haar analyse op de volgende manier aan te vullen: 3 uitnodigingen om voor de Commissie te verschijnen. De sterke daling van het aantal aanvullende verzoeken om inlichtingen is opnieuw grotendeels het gevolg van de pre-screeningsprocedure zoals beschreven in punt 2.3. hierna.

Er werd aan de KVI voorgesteld om de door de Commissie in 2015 behandelde dossiers als volgt af te sluiten (alle jaartallen samen):

2015	Actieve bedrijfs- revisoren	Verhin- derde bedrijfs- revisoren	Totaal
Toereikende controles	29	27	56
Aandachtspunten	43	0	43
Aanbevelingen	62	14	76
Vervroegde controles	14	0	14
Voorstellen tot tuchtverwijzing	10	1	11
Totaal	158	42	200

Zo toont onderstaande tabel alle bij de KVI ingediende voorstellen op basis van het jaar waarin de controles werden uitgevoerd.

KWALITEITS-CONTROLE	2010	2011	2012	2013 ⁽¹⁾	2014 ⁽¹⁾
Toereikend	27	38	27	19	35
Aandachtspunt(en)	65	64	49	32	46
Aanbeveling(en)	37	44	54	39	61
Vervroegde QC	20	25	13	11	7
Tucht	11	11	9	7	5
Subtotaal	160	182	152	108	154
Zonder voorwerp ⁽³⁾	139	99	152	282	197
In behandeling	0	0	0	6	60
Totaal	299	281	304	396⁽²⁾	411⁽²⁾

(1) Onvolledig, rekening houdend met de nog in behandeling zijnde en/of niet ontvangen dossiers.

(2) De conclusies hebben betrekking op alle dossiers, onverminderd de individuele beslissingen genomen door de KVI.

(3) De conclusies zonder voorwerp hebben betrekking op de volgende dossiers:

i. De ontslagname;

ii. Het niet verrichten van revisorale werkzaamheden (dit is in het algemeen het geval wanneer het bedrijfsrevisorenkantoor deel uitmaakt van een groter geheel dat een kwaliteitscontrole moet ondergaan of wanneer dit kantoor geen enkele opdracht heeft uitgeoefend tijdens de referentieperiode)

iii. De bedrijfsrevisor gebonden aan een kantoor onderworpen aan de driejaarlijkse kwaliteitscontrole (controles van organisaties van openbaar belang), die geen OOB's controleert tijdens de referentieperiode

iv. De bedrijfsrevisor gebonden aan een kantoor onderworpen aan de kwaliteitscontrole in twee fasen overeenkomstig de norm inzake de kwaliteitscontrole en die geen deel uitmaakt van de steekproef van individuele controles.

De beoordeling door de Commissie van de gedane vaststellingen verloopt volgens het principe “Hoofdzaak (de punten die een invloed kunnen hebben op de opinie) versus Bijzaak (de punten die niet noodzakelijk een invloed hebben op de opinie)” door dit te koppelen aan de volgende cruciale vraag: “Is de opinie van het verslag gerechtvaardigd door het dossier: onafhankelijkheid, voldoende controles die aangetoond worden, verslag conform met de normen” of nog “heeft het vastgestelde gebrek een invloed op de opinie?”. Zodoende zal elk gebrek aanleiding geven tot het formuleren van een aandachtspunt of een aanbeveling.

Het formuleren van een aandachtspunt doet geen afbreuk aan het algemeen toereikend karakter van de kwaliteitscontrole. Er wordt van de gecontroleerde bedrijfsrevisor verwacht dat hij tegen de eerstvolgende kwaliteitscontrole zal tegemoet komen aan de geformuleerde aandachtspunten.

Het formuleren van één of meer aanbevelingen wordt voorgesteld door de Commissie wanneer zij acht dat het vastgestelde gebrek een invloed kan hebben op de technische en/of ethische onderbouw van het uitgebrachte oordeel in het commissarisverslag. Een aanbeveling kan evenzeer worden voorgesteld wanneer een vastgesteld gebrek reeds werd weerhouden uit een voorafgaandelijke kwaliteitscontrole. Een aanbeveling vereist het nazicht achteraf (hetzij *ad hoc*, hetzij aan de hand van een vervroegde kwaliteitscontrole) om na te gaan of er binnen een redelijke termijn een gunstig gevolg werd gegeven. De kwaliteitscontrole streeft een verbetering van de kwaliteit van de werkzaamheden van de bedrijfsrevisoren na. Ingeval het resultaat van de kwaliteitscontrole niet toereikend is, zal de gecontroleerde bedrijfsrevisor

derhalve de mogelijkheid krijgen om aan te tonen dat hij – hetzij in het kader van de opvolging van een aanbeveling, hetzij ter gelegenheid van zijn vervroegde kwaliteitscontrole – een passend gevolg heeft gegeven aan de vastgestelde inbreuken.

De beslissing om een vervroegde kwaliteitscontrole te organiseren betekent dat de gecontroleerde bedrijfsrevisor aan een volledig nieuwe kwaliteitscontrole wordt onderworpen. Niettemin wordt daarbij bijzondere aandacht besteed aan de controle van de verbetering van de zwakke punten belicht tijdens de vorige controle.

Indien daarentegen een bedrijfsrevisor de uit de kwaliteitscontrole voortvloeiende aanbevelingen niet binnen een redelijke termijn opvolgt, kan de Raad, afhankelijk van de ernst van de opnieuw vastgestelde tekortkomingen, de KVI vatten met het oog op een verwijzing naar de tuchtinstanties.

De Commissie kan bovenop de voorstellen tot conclusie voor kwaliteitscontroles, aan de Raad voorstellen om in specifieke gevallen een terechtwijzing en/of injunctie op te leggen, en aan het Uitvoerend Comité, om een voorlopige ordemaatregel op te leggen.

De Raad besliste in 2015, op voorstel van de Commissie, om in 7 dossiers andere aanvullende maatregelen te treffen:

	2015
Injuncties	0
Terechtwijzingen	7
Totaal	7

De beslissingen om injuncties of terechtwijzingen op te leggen, hebben voornamelijk betrekking op

inbreuken op de onafhankelijkheid van de commissaris, op de afwezigheid van het afsluiten van een verzekering voor burgerrechtelijke beroepsaansprakelijkheid, op de afwezigheid van de bevestigingsbrief met betrekking tot de (geconsolideerde) jaarrekening of laattijdige ontvangst ervan, alsook op de niet-naleving van de Norm inzake de permanente vorming. Deze maatregelen kunnen worden toegevoegd aan een toereikende kwaliteitscontrole, een aanbeveling, een vervroegde kwaliteitscontrole of een tuchtverwijzing.

In 2015 ontving het Uitvoerend Comité geen verzoek tot voorlopige ordemaatregelen met betrekking tot een kwaliteitscontrole.

2.3. Nazicht van de ontwerpverslagen van de inspecteurs en mededeling aan de inspecteurs (*pre-screening*)

Om de behandelingstermijn van de dossiers te beperken, verzoekt de Commissie de inspecteurs om vóór 30 juni hun controleschema mee te delen en vóór 30 september een ontwerpverslag te bezorgen vóór mededeling hiervan aan de gecontroleerde bedrijfsrevisor. Na nazicht van het ontwerpverslag en van de relevante documenten, deelt de Commissie haar eventuele opmerkingen over kwesties die in het ontwerpverslag zouden kunnen ontbreken of die verduidelijkt dienen te worden, mee aan de inspecteur. In het laatste kwartaal van 2015 is de Commissie vaker bijegekomen om haar opmerkingen zo snel mogelijk aan de inspecteurs te kunnen meedelen.

Op basis van de mededeling van de Commissie bezorgt de inspecteur zijn afgerond verslag aan de gecontroleerde bedrijfsrevisor, die dit verslag zal moeten goedkeuren of binnen

15 dagen zijn eventuele opmerkingen zal moeten doen gelden. Deze procedure van «*pre-screening*» is bedoeld om het aantal door de Commissie aangehaalde kwesties die niet in het verslag van de inspecteur werden opgenomen, tot een minimum te beperken om de organisatie van een onderhoud op het IBR of een achteraf naar de gecontroleerde bedrijfsrevisor te richten verzoek om inlichtingen te vermijden.

De behandelingstermijn van de dossiers wordt ook ingekort door middel van een nieuw modelverslag waarin de bevindingen van de inspecteur, de bemerkingen van de bedrijfsrevisor, de beoordeling van de Commissie en het voorstel van de Commissie en de Raad van het IBR gericht aan de KVI, geconsolideerd worden.

Na afronding van haar werkzaamheden bezorgt de Commissie aan de gecontroleerde bedrijfsrevisor een verslag waarin een beslissingsvoorstel is opgenomen dat nadien, met inachtneming van de relevante opmerkingen van de gecontroleerde bedrijfsrevisor, aan de Raad zal worden meegedeeld. Deze laatste beschikt over een termijn van 15 dagen om zijn eventuele bemerkingen te maken. Vervolgens wordt de gecontroleerde bedrijfsrevisor formeel in kennis gesteld van de vastgestelde tekortkomingen en kan hij de nodige maatregelen treffen om hieraan in de toekomst te verhelpen. Het verslag wordt vervolgens formeel door de Commissie goedgekeurd en aan de Raad van het IBR bezorgd. Het dossier, met inbegrip van het voorstel van de Raad, wordt uiteindelijk

gericht aan de KVI die, desgevallend na een verzoek om aanvullende werkzaamheden, de eindbeslissing neemt ter afsluiting van het kwaliteitscontroledossier.

2.4. Opvolging van de uit de kwaliteitscontroles voortvloeiende aanbevelingen

Vanuit het streven naar een snellere opvolging van de aanbevelingen, en overeenkomstig artikel 33, § 5 van de wet van 22 juli 1953, volgt de Commissie alle kwaliteitscontroledossiers die aanleiding hebben gegeven tot het formuleren van één of meer aanbevelingen (98 dossiers).

De *follow-up* werd als volgt georganiseerd:

1. De in het verleden geformuleerde aanbevelingen ten aanzien van bedrijfsrevisoren die een kwaliteitscontrole ondergingen in 2013 of 2014 werden opgevolgd. De Commissie heeft deze aanbevelingen opgevolgd hoofdzakelijk aan de hand van verzoeken om inlichtingen gericht aan de bedrijfsrevisor of van een op het IBR intern uitgevoerde analyse. Er kan ook een interview of een plaatsbezoek op het kantoor van de bedrijfsrevisor worden georganiseerd. Een onderhoud of een plaatsbezoek op de zetel van het Instituut of het bedrijfsrevisorenkantoor kan ook worden georganiseerd, zoals het geval is geweest voor 4 opgevolgde aanbevelingen in 2015.
2. De in het verleden geformuleerde aanbevelingen ten aanzien van bedrijfsrevisoren die normaal gezien (vanaf 2015) aan een verdere kwaliteitscontrole zullen worden onderworpen, zullen worden opgevolgd door de verslaggevers die daartoe door de Commissie zijn aangewezen.

3. Er dient te worden verduidelijkt dat de opvolging geldt voor de aanbevelingen die werden geformuleerd ten aanzien van zowel de actieve bedrijfsrevisoren als de bedrijfsrevisoren die tijdelijk/wettelijk verhinderd zijn om controled opdrachten uit te voeren.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de resultaten van de opvolging van de aanbevelingen, onverminderd de eindbeslissing die door de KVI zal worden genomen:

Resultaten van het opvolgen van de aanbevelingen	Totaal
Opvolging	98
Resultaat	
Toereikend	23
Nieuwe aanbevelingen	1
Vervroegde controle	0
Terechtwijzing	7
Zonder voorwerp	9
In behandeling	58

In het algemeen werd vastgesteld dat de geformuleerde aanbevelingen en hun opvolgingen hebben bijgedragen tot de verbetering van de kwaliteit van de werkzaamheden, voor zover de opvolging meestal als toereikend werd beschouwd mits 7 terechtwijzingen (4 gericht op naleving van de norm voor permanente vorming).

2.5. Principebeslissingen van de Commissie betreffende de permanente verbetering van de kwaliteit bij de uitvoering van de kwaliteitscontroles en de behandeling van de rapporten

Op haar vergaderingen, en in het kader van de continue verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsrevisoren, heeft de Commissie via strategische debatten, de volgende principes

aangenomen:

- Een snellere behandeling van de dossiers door middel van een grotere betrokkenheid van de leden van de Commissie bij de aanvang van de kwaliteitscontrole.
- De selectie van het commissarismandaat die het voorwerp van de kwaliteitscontrole zal uitmaken door het lid van de Commissie die toegewezen werd als verslaggever (behoudens wanneer een externe inspecteur tussenkomt).
- De beoordeling van de gedane vaststellingen verloopt volgens het principe “Hoofdzaak versus Bijzaak” waarbij de nadruk wordt gelegd op de onderbouw van de opinie (cf. punt 3.2.).
- Optimaliseren van de volledigheid en duidelijkheid van de vaststellingen (via de *pre-screening*) (cf. punt 3.3.).
- Uitwerking van een nieuw standaardverslag van de Commissie gericht aan de Raad en de KVI waarbij de gedane vaststellingen worden onderverdeeld in vaktechnische inbreuken, ethische inbreuken, inbreuken met betrekking tot de organisatie van het kantoor, inbreuken met betrekking tot de antiwitwaswetgeving, inbreuken op nationale wetgeving en andere.
- Versterking van het tegensprekelijk karakter van de door de Commissie genomen beslissing middels het overmaken van deze beslissing, voorafgaandelijk aan de bespreking binnen de Raad, aan de gecontroleerde en de inspecteur. Beiden hebben een termijn van 15

dagen om hun eventuele opmerkingen aan de Commissie kenbaar te maken die vervolgens oordeelt of de eerder genomen beslissing dient te worden aangepast.

- Principe van de tweede kans blijft van toepassing, en omvat:
 - een aanbeveling moet worden uitgevoerd binnen een redelijke termijn;
 - de niet-naleving van een aanbeveling kan aanleiding geven tot een injunctie, terechtwijzing, vervroegde kwaliteitscontrole of een tuchtverwijzing;
 - tot een tuchtverwijzing wordt slechts beslist bij een onvoldoende of onbestaande verbetering;
 - elke tuchtverwijzing wordt in principe gevolgd door een vervroegde kwaliteitscontrole;

2.6. De strategische debatten betreffende de verbetering van de permanente procedures inzake de uitvoering kwaliteitscontroles en behandeling van de rapporten

Ingevolge de inwerkingtreding van de ISQC 1 standaard van toepassing zijnde op alle bedrijfsrevisoren en bedrijfsrevisorenkantoren, heeft de Commissie zich gericht op het effect van de wijdverspreide toepassing van deze standaard bij haar werkzaamheden.

Het belang dat wordt gehecht aan de fase 1 (compliance met de ISQC 1 standaard) impliceert dat zelfs in de bedrijven waar de controle voorgezeten wordt door een externe inspecteur, de interne inspecteurs betrokken moeten zijn bij de controle van fase 1. Het is bijgevolg de taak van

de voorzitter van het college van inspecteurs om de werkzaamheden van de inspecteurs te organiseren.

De Commissie is van mening dat er voor de behandeling van de individuele dossiers niet definitief kan worden geconcludeerd inzake de ISQC 1 standaard. De controles van de bedrijfsrevisoren kunnen wijzen op standaard inbreuken die toe te schrijven zijn aan het kantoor. Toch zijn de bevindingen betreffende de ISQC 1 standaard geformaliseerd en doorgegeven aan het bedrijfsrevisorenkantoor.

De Commissie is van mening dat wanneer uit de analyse blijkt dat de procedures voldoende ontwikkeld en gerespecteerd zijn, omdat de ISQC1 standaard reeds van toepassing is op alle bedrijfsrevisorenkantoren en haar respect de oprichting impliceert van procedures die de kwaliteit van de werkzaamheden van de bedrijfsrevisor verzekeren, de selectie van de individuele controles niet noodzakelijkerwijs alle bedrijfsrevisoren betreft die het kantoor vertegenwoordigen.

Niettemin zullen op basis van het enige bestaande numerieke criterium van tien bedrijfsrevisoren (conform paragraaf 8 van de Normen inzake de kwaliteitscontrole), per bedrijfsrevisorenkantoor er bijvoorbeeld in een bedrijfsrevisorenkantoor elk van de negen vertegenwoordigingsbevoegde bedrijfsrevisoren individueel gecontroleerd worden en dit ongeacht de resultaten van de analyse van de interne organisatie van het kantoor. Een aanvraag werd ingediend door het IBR bij de Hoge Raad voor de Economische Beroepen¹ om een pertinent criterium te bepalen in functie van de

positieve uitkomst van de analyse op niveau van het bedrijfsrevisorenkantoor.

3. Typologie van de door de kwaliteitscontroles aan het licht gebrachte tekortkomingen²

Voornaamste door de kwaliteitscontroles aan het licht gebrachte tekortkomingen die een specifieke opvolging vereisen:

- 1) ontoereikende of in enkele gevallen zelfs onbestaande auditrisicoanalyse, resulterend, onder andere, in een controleprogramma dat onvoldoende is aangepast aan de risico's en bijzonderheden van de gecontroleerde onderneming;
- 2) het systeem van interne controle van de onderneming wordt onvoldoende geanalyseerd en/of onvoldoende verband tussen de bevindingen inzake interne controle en de latere organisatie van de controle;
- 3) de externe confirmatieprocedure wordt als controlemiddel onvoldoende, onjuist en/of onvolledig toegepast. Bijvoorbeeld miskenning van de basisvoorwaarden van de procedure of het gebrek aan alternatieve controlemethoden indien geen antwoord wordt ontvangen op confirmatieverzoeken;
- 4) het niet in acht nemen van de Norm inzake de bevestigingen van de leiding (bevestigingsbrief);
- 5) het niet in acht nemen van de norm inzake de permanente vorming;

- 6) het niet naleven van de onafhankelijkheidsregels (cf. Wetboek van vennootschappen, wet van 22 juli 1953 en hun besluiten, Norm inzake bepaalde aspecten verbonden aan de onafhankelijkheid van de commissaris);
- 7) onvoldoende vervullen van de identificatieplicht van de cliënt voorgeschreven door de antiwitwaswetgeving;
- 8) het onvoldoende formaliseren en documenteren van de controlewerkzaamheden;
- 9) het niet vermelden in het commissarisverslag van het niet naleven van bepaalde wettelijke verplichtingen;
- 10) het niet in acht nemen van de ISA's met betrekking tot het controleverslag;
- 11) het niet in acht nemen van de normen voor bijzondere opdrachten.

4. Controleleidraden overeenkomstig de ISA's

De controleleidraden (boek 1: controle van de interne organisatie van het kantoor en boek 2: controle van dossiers inzake wettelijke opdrachten) werden gebruikt voor het geheel van de kwaliteitscontroles uitgevoerd in 2015.

KWALITEITS- CONTROLE

¹ De Normen inzake de kwaliteitscontrole die de bevoegdheid bieden om een ander criterium dan de 10 bedrijfsrevisoren te bepalen.

² Deze bevindingen hebben hoofdzakelijk betrekking op de controle van de bedrijfsrevisoren volgens de algemene controlenormen.

TOEZICHT

Vincent ETIENNE,
Voorzitter van de
Commissie van Toezicht

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitter	Vincent ETIENNE
Plaatsvervangend Voorzitter	Dirk SMETS
Effectieve leden	Peter COOX, Bernard DE GRAND RY, Xavier DOYEN, Hugues FRONVILLE, Bernard GABRIËLS, Roland JEANQUART, Philip MAEYAERT, Bernard ROUSSEAU, Régis VAN CAILLIE en Peter WEYERS
Secretariaat	Julie BOGDAN, Stéphane FOLIE, Immanuel KAO (sinds juni 2015), Isabelle MEUNIER, Aurélie MORSA en Celestine VAN REYBROECK

MISSIE

De Commissie van Toezicht is wettelijk belast met het toezicht op de goede uitvoering door de bedrijfsrevisoren van de hen toevertrouwde opdrachten. Zij voert haar werkzaamheden uit met inachtneming van een koninklijk besluit en haar werking werd vastgelegd in een intern reglement.

1. Activiteiten van de Commissie

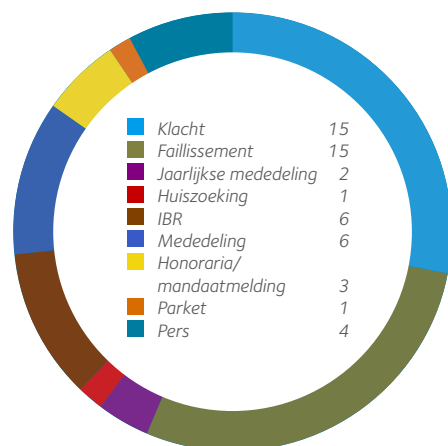
De Commissie houdt toezicht op de onafhankelijkheid van de commissarissen, analyseert de ontvangen klachten, onderzoekt de commissarismandaten in vennootschappen die failliet werden verklaard, alsook alle andere aspecten die verband houden met de kwaliteit van de controlewerkzaamheden.

Haar activiteiten hebben betrekking op enerzijds de informatiedossiers en anderzijds de toezichtdossiers.

De informatiedossiers zijn gericht op het inwinnen van inlichtingen, hetzij over een specifiek dossier, hetzij in het algemeen over bepaalde activiteiten.

De toezichtdossiers worden hoofdzakelijk geopend op basis van klachten of naar aanleiding van informatiedossiers die aanvullende werkzaamheden vereisen. De effectieve onderzoekshandelingen worden uitgevoerd overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole.

In 2015 heeft de Commissie 53 toezichtdossiers geopend met als oorsprong:

1.1. Onderzoek van de klachten

Het IBR is bevoegd om de klachten te behandelen die betrekking hebben op handelingen van bedrijfsrevisoren die gesteld zouden zijn in strijd met wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de onafhankelijkheid, op technische gebreken met betrekking tot wettelijke en beroepsnormen alsook op eventueel onwaardig gedrag van een bedrijfsrevisor.

In 2015 heeft de Commissie 15 ontvankelijke klachten ontvangen waarvoor een toezichtdossier werd geopend met het oog op onderzoek.

1.2. Analyse van de kwaliteit van de werkzaamheden

De Commissie van Toezicht heeft vanaf 2009 een onderzoek verricht naar de relatie tussen de kwaliteit van de werkzaamheden en het aantal door de bedrijfsrevisoren gepresteerde uren in het kader van de commissarismandaten. Deze analyse beoogde na te gaan, overeenkomstig artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen, of de bedrijfsrevisoren voldoende uren presteren om een kwalitatieve revisorale controle uit te voeren, rekening houdende met de aard en de complexiteit van de te controleren entiteit. Onvoldoende gepresteerde uren, die aanleiding geven tot "lage erelonen", kunnen immers een aanwijzing zijn dat de werkzaamheden niet aan de kwaliteitseisen voldoen.

Na een opschorting van de werkzaamheden naar aanleiding van een onderzoek ingesteld door het Auditoraat bij de Belgische Mededingingsautoriteit in 2013, heeft de Commissie in 2014 haar werkzaamheden hervat en werden er 15 toezichtdossiers geopend.

Zoals vermeld in het Jaarverslag 2014, werden de betrokken bedrijfsrevisoren na afloop

van de controle van de jaarrekening 2014 van de betrokken vennootschap opnieuw gecontacteerd en werd hun dossier nagezien via een onderhoud op het IBR of een plaatsbezoek.

In 2015 werden 3 toezichtdossiers geopend op basis van bijkomende inlichtingen ingewonnen in 2014 bij 12 bedrijfsrevisoren.

In 2015 heeft de Commissie 5 van deze dossiers afgesloten met een voorstel tot seponering, overwegende dat het vereiste kwaliteitsniveau van de uitgevoerde werkzaamheden werd bereikt. De Commissie zal binnenkort een beslissing nemen omtrent de andere dossiers.

Na het overwinnen van een aantal logistieke problemen werd het onderzoek, waarbij de honoraria werden vergeleken met de grootte en de complexiteit van de gecontroleerde entiteit, in 2015 voortgezet. In dit kader werden 435 brieven verstuurd; de antwoorden hierop worden momenteel geanalyseerd en na afloop hiervan zal de Commissie beslissen om al dan niet een toezichtdossier te openen.

Drie jaar na de inwerkingtreding van de meldingsplicht voor commissarismandaten is de Commissie tot de conclusie gekomen dat niet alle mandaten werden gemeld en dat bijgevolg niet alle confraters voldoen aan de verplichtingen voortvloeiend uit omzendbrief 2011/11 van 26 december 2011. De Commissie heeft getracht om de volledigheid van de gegevens na te kijken door het verrichten van kruiscontroles tussen enerzijds de informatie waarover zij beschikt en anderzijds de jaarlijkse mededelingen en de informatie verstrekt door de Nationale Bank op basis van het kadaster van de commissarismandaten in bepaalde specifieke sectoren (cf. infra punt

1.9). Aan bepaalde bedrijfsrevisoren werd een brief gericht met het verzoek om de genoemde meldingen te verrichten.

Het onderzoek zal in 2016 worden voortgezet.

1.3. Systematische analyse van de commissarismandaten in vennootschappen die failliet werden verklaard

De vennootschappen die failliet werden verklaard, vormen een permanent aandachtspunt van de Commissie van Toezicht. De Commissie van Toezicht voert sinds een aantal jaren een systematische analyse van de jaarrekening en de commissarisverslagen van failliet verklaarde vennootschappen uit, gericht op het onderzoeken van de naleving door de commissaris van wettelijke en normatieve bepalingen op het vlak van de controle op de continuïteit van de onderneming.

In 2015 heeft de Commissie van Toezicht deze systematische analyse voortgezet. Zij heeft 73 dossiers onderzocht en op basis van deze systematische analyse werden 56 informatiedossiers geopend om bijkomende informatie bij de betrokken bedrijfsrevisoren in te winnen. In 15 gevallen werd vervolgens een toezichtdossier geopend om een grondiger onderzoek uit te voeren in het licht van de tijdens de informatiefase vastgestelde elementen.

In 2015 hebben 8 dossiers die in het kader van deze analyse werden geopend, het voorwerp uitgemaakt van een voorstel tot terechtwijzing.

Over het algemeen stelt de Commissie, naar aanleiding van deze werkzaamheden, een toename vast van de door bedrijfsrevisoren afgeleverde gekwalificeerde verklaringen met betrekking tot de continuïteitsproblematiek.

“Wat betreft de continuïteitsproblematiek stelt de Commissie een toename vast van de door bedrijfsrevisoren gekwalificeerde verklaringen.”

Vincent ETIENNE, Voorzitter van de Commissie van Toezicht

1.4. Systematische analyse van de jaarlijkse mededelingen van de bedrijfsrevisoren

De Commissie van Toezicht verricht doelgerichte controles op de jaarlijkse mededeling die de bedrijfsrevisoren aan het IBR dienen over te maken.

Aan de hand van de jaarlijkse mededeling gaat de Commissie van Toezicht na:

- Of er aanwijzingen zijn van eventuele onafhankelijkheidsproblemen;
- Of de bedrijfsrevisoren de deontologische verplichting om een verzekeringspolis inzake hun burgerlijke aansprakelijkheid af te sluiten, hebben nageleefd;
- Of de kantoorgegevens overeenstemmen met de gegevens opgenomen in het openbaar register en of er geen inconsistenties zijn met bepaalde gegevens waarover het IBR reeds beschikt;
- Of de bedrijfsrevisor betrokken is bij een gerechtelijke, tuchtrechtelijke of administratieve procedure.

In 2015 werden 2 toezichtdossiers geopend naar aanleiding van de jaarlijkse mededelingen. Eén dossier is nog niet afgesloten.

Er werden 24 terechtwijzingen opgelegd door de Raad als gevolg van het ontbreken van de jaarlijkse mededeling.

1.5. Systematische analyse van de persartikels

De Commissie van Toezicht heeft in 2015 de systematische analyse voortgezet van persartikels die betrekking hebben of kunnen hebben op bedrijfsrevisoren. De Commissie besteedt bijzondere aandacht aan aanwijzingen van inbreuken op beroeps- en deontologische normen.

Naar aanleiding van deze analyse werden vier toezichtdossiers geopend.

1.6. Opvolging van gerechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve procedures

De Commissie van Toezicht houdt een permanente lijst bij van de hangende gerechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve procedures en vorderingen ingesteld tegen bedrijfsrevisoren waarvan zij kennis heeft gekregen.

De bedrijfsrevisoren zijn wettelijk gehouden om informatie over tegen hen ingestelde hangende procedures en vorderingen die betrekking hebben op de uitoefening van hun beroep mede te delen.

Daarnaast moeten zij de Commissie van Toezicht jaarlijks op de hoogte houden van de verdere evolutie van deze procedures. De Commissie kan een onderzoek starten naar de naleving van de beroepsverplichtingen, ongeacht het verloop van de gerechtelijke procedure. Momenteel zijn er 5 hangende procedures waarvoor een toezichtdossier vóór 2015 werd geopend.

De Commissie van Toezicht onderzoekt het dossier om de eventuele inbreuken op de beroepsregels op te sporen. Krachtens de autonomie van de tuchtprocedure ten aanzien van de strafprocedure, is het IBR, in geval van vaststelling van beroepstekortkomingen, gerechtigd om de tuchtprocedure in te stellen zonder het resultaat van de strafprocedure te moeten afwachten. In de loop van 2015 werd het IBR in kennis gesteld van de verwikkeling van 3 bedrijfsrevisoren in een nieuwe gerechtelijke procedure en op basis van de verkregen gegevens werd nog geen enkel toezichtdossier geopend.

De Commissie wordt eveneens op de hoogte gebracht van de binnen bedrijfsrevisorenkantoren verrichte huiszoeken, aan de hand van het verslag opgesteld door de vertegenwoordiger van de Raad die deze huiszoeken bijwoont of op initiatief van de betrokken bedrijfsrevisor. In het merendeel van de gevallen wordt vastgesteld dat de huiszoeking enkel ten doel heeft documenten van de entiteit/cliënt van een bedrijfsrevisor in beslag te nemen en dat de bedrijfsrevisor geenszins betrokken is bij de feiten die aanleiding geven tot het strafrechtelijk onderzoek.

In 2015 werd er 1 toezichtdossier geopend naar aanleiding van een huiszoeking.

1.7. Toezichtsactiviteiten uitgevoerd op verzoek van de KVI

In 2015 werd er geen toezichtdossier geopend op verzoek van de KVI.

1.8. Beoordeling van de transparantieverslagen opgesteld door bedrijfsrevisoren of bedrijfsrevisorenkantoren overeenkomstig artikel 15 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren

In 2014 heeft de Commissie de transparantieverslagen opgesteld door bedrijfsrevisoren of bedrijfsrevisorenkantoren overeenkomstig artikel 15 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren, beoordeeld.

Dit onderzoek had hoofdzakelijk ten doel zich te vergewissen van de naleving van de verplichting om een transparantieverslag op te stellen. Er werd ook overgegaan tot een *prima facie* beoordeling van de in de diverse transparantieverslagen opgenomen gegevens.

In 2015 werden de 3 toezichtdossiers die in 2014 in het kader van dit onderzoek werden geopend, afgesloten nadat de betrokken kantoren de vastgestelde formele tekortkomingen hadden rechtgezet.

1.9. Onderzoek naar de kwaliteit van de werkzaamheden van de commissaris uitgevoerd bij ziekenhuizen en sociale huisvestingsmaatschappijen

Op zijn strategische vergadering van 25 juni 2015 heeft de Raad de Commissie van Toezicht verzocht om een sectoraal onderzoek uit te voeren naar de kwaliteit van de werkzaamheden verricht door de commissaris bij ziekenhuizen en sociale huisvestingsmaatschappijen.

In een eerste fase heeft de Commissie een inventaris (*mapping*) opgesteld van de betrokken sectoren aangezien niet al deze entiteiten onderworpen zijn aan de verplichting om een jaarrekening openbaar te maken. Net als de analyse van de kwaliteit van de werkzaamheden (*cf. supra* punt 1.2.), zal de Commissie zich ervan vergewissen dat de bedrijfsrevisoren voldoende uren presteren om een kwalitatieve revisorale controle uit te voeren, rekening houdende met de aard en de complexiteit van de te controleren entiteit.

Het onderzoek zal in 2016 worden voortgezet.

1.10. Rekendecreet – Single audit – Autonome Gemeentebesturen (AGB's) en Autonome Provinciebesturen (APB's)

Omzendbrief 2012/08 van 17 juli 2012 heeft aan de Commissie van Toezicht de *a posteriori* controle van de aan de commissaris opgelegde verplichtingen toevertrouwd en heeft haar verzocht zich ervan te vergewissen dat het gehanteerde controleprogramma aansluit bij de risicobeoordeling zoals uitgewerkt door de single audit controleactoren.

Overeenkomstig Mededeling 2014/09 van 3 oktober 2014 betreffende de commissarisopdracht in Autonome Gemeentebesturen en Autonome Provinciebesturen in Vlaanderen, heeft de Raad

aan de Commissie van Toezicht gevraagd om de regelmatigheid van de door de bedrijfsrevisoren uitgebrachte verslagen te onderzoeken.

Deze analyse is nog bezig.

1.11. Andere werkzaamheden van de Commissie

De overige onderzoeken kunnen als volgt worden samengevat:

Oorsprong	In 2015 geopende dossiers
Meldingen door een derde of een bedrijfsrevisor	6
Interne bronnen	6

De meldingen door een derde betreffen de tekortkomingen vanwege een bedrijfsrevisor, vastgesteld door een derde partij. Deze worden systematisch door de Commissie van Toezicht onderzocht.

De dossiers waarvan de oorsprong een interne bron van het IBR is, zijn voornamelijk opgesplitst in administratieve dossiers (bijdragen, gegevens in het openbaar register en/of het elektronisch dossier) en in dossiers die werden geopend naar aanleiding van feiten vastgesteld in andere verwante dossiers.

2. Resultaten van de toezichtwerkzaamheden

Hieronder wordt een tabel opgenomen die de wijzigingen in het aantal toezichtdossiers weergeeft.

	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal dossiers op 01.01	110	122	97	54	85
Aantal nieuwe dossiers	85	47	43	68	53
Aantal heropende dossiers	0	8	5	4	1
Aantal gesloten dossiers	73	80	91	41	70
Aantal dossiers op 31.12	122	97	54	85	69

De door de Commissie in 2015 behandelde dossiers hebben het IBR ertoe gebracht in een aantal gevallen een specifiek onderzoek te organiseren:

Oorsprong	2015
Uitnodigingen om voor de Commissie te verschijnen	36
Plaatsbezoeken	2
Totaal	38

Na afloop van haar werkzaamheden met betrekking tot de specifieke dossiers heeft de Commissie 70 dossiers als volgt afgesloten:

Afgesloten dossiers	2011	2012	2013	2014	2015
Klassement	53	57	69	30	57
Klachtendossiers		16	20	6	20
Dossiers die geen betrekking hebben op een klacht		41	49	24	37
Terechtwijzing	10	19	11	2	8
Klachtendossiers	-	-	2	0	0
Dossiers die geen betrekking hebben op een klacht	-	-	9	2	8
Tucht	10	11	11	9	5 (1)
Klachtendossiers		2	2	2	0
Dossiers die geen betrekking hebben op een klacht		9	9	7	5
	73	80	91	41	70

TOEZICHT

1 Formeel heeft de Commissie beslist tot een zesde verwijzing naar de tuchtinstanties ten laste van een bedrijfsrevisor die de werkzaamheden van de Commissie van Toezicht had belemmerd. Deze beslissing hield niet in dat het onderzoek naar de grond van de zaak werd beëindigd. Dit dossier werd in 2015 afgesloten met een voorstel tot seponering.

TUCHT

Traditioneel wordt aangenomen dat tuchtrecht-spraak van een beroepsgroep enkel bestemd is om de eer van de “gilde” hoog te houden en buitenstaanders maar weinig inkijk te bieden in het reilen en zeilen van de orde of het instituut. Dergelijke rechtspraak heeft in principe enkel een “zuiverende” werking binnen de beroepsgroep en lijkt niet voorbestemd om naar buiten bekend te geraken of enig gevolg te hebben, laat staan dat derden er zich al zouden kunnen op beroepen. Het is een besloten systeem (uitzonderingsrecht) dat wel eens het verwijt van corporatisme toegestuurd krijgt (bescherming van de beroepsgroep). Sinds geruime tijd kan hierin een kentering naar grotere openbaarheid waargenomen worden.

Het is en blijft juist dat tuchtrechtspraak niet bestemd is om de bescherming van de belangen van de “gebruikers” te behartigen. Ook in een tuchtprocedure tegen bedrijfsrevisoren blijven de mogelijkheden om actief tussenbeide te komen eerder beperkt. Enkel ter zitting zal een belanghebbende (maar ook alle derden en belangstellenden) zich kunnen aanbieden als toeschouwer maar zelfs dan kan de tuchtinstantie van oordeel zijn dat de zitting met gesloten deuren zal doorgaan (artikel 60, § 4 van de wet van 22 juli 1953). De openbaarheid is dus niet steeds gewaarborgd. Het traditionele tuchtrecht heeft bijgevolg een beperkte invloed op de rechtshandhaving maar is vandaag niettemin innoverender gebleken dan algemeen wordt aangenomen, zoals hierna moge blijken.

Vooreerst kan vastgesteld worden dat de beroepsbeoefenaars nog steeds zitting hebben in de tuchtinstanties, maar zij beschikken er al lang niet meer over een meerderheidspositie. Niet in eerste aanleg en evenmin in hoger beroep. De meerderheid van de leden zijn magistraten (in hoger beroep) of een combinatie van externen en magistraten (in eerste aanleg). Niettemin zal ook in de toekomst aan de beroepsbeoefenaars de legitieme plaats moeten gegund worden die hen toekomt. Het aandeel van de bedrijfsrevisor zal echter voornamelijk consultatief zijn (en niet decisief) en gericht op het bieden van een

kwalitatieve inbreng die bijdraagt tot het vellen van een beslissing die een verantwoord *professional judgement* mee in rekening brengt en het mechanisch *legal judgement* tempert.

Verder kan vastgesteld worden dat een ruimere publiciteit wordt gegeven aan tuchtbeslissingen en dat zij, o.m. door het internet, eenvoudiger toegankelijk zijn, ook voor het grote publiek dat op die wijze kosteloos kan kennis maken met de uiteenlopende gevoeligheden eigen aan de uitoefening van het beroep. Sinds geruime tijd worden alle beslissingen van de tuchtinstanties systematisch en integraal openbaar gemaakt op anonieme wijze, zelfs die beslissingen die in hoger beroep worden hervormd. Deze uitspraken bieden aan het breedste publiek een uitstekende kijk op de werkmethode van de toezichtsorganen binnen het IBR en op de verantwoording en de relevantie van bepaalde controle-activiteiten die gericht zijn op het vervullen van beroepswerkzaamheden die worden uitgevoerd volgens hoge kwaliteitsstandaarden.

Op de vooravond van belangrijke wettelijke innovaties inzake toezicht, kwaliteitsborging en tucht, lijkt het gepast er op te wijzen dat binnen de bestaande structuren, waarvan de oorsprong teruggaat tot een vervlogen tijdperk, reeds een belangrijke bijdrage werd geleverd tot een grotere openheid.

ACTIVITEITEN VAN HET IBR IN VERBAND MET TUCHT

	2011	2012	2013	2014	2015
Beslissing tot tuchtverwijzing door de KVI	14	26	18	19	12
Oorsprong kwaliteitscontroles	8	15	6	13	6
Oorsprong toezicht	5	5	8	6	6
Oorsprong administratief	1	6	4	0	0
Tussenkoms van de Raad in tuchtdossiers					
Tuchtcommissie	11	22	16	19	18
Commissie van Beroep	9	10	13	13	13
Tussenkoms in Cassatiedossiers	1	1	1	0	2
Tussenkoms in burgerlijke en administratieve procedures	0	2	1	1	3

OMZENDBRIEVEN, ADVIEZEN EN MEDEDELINGEN

De door de Raad goedgekeurde omzendbrieven, adviezen en mededelingen, die hierna worden opgesomd, dragen bij tot de ontwikkeling van de rechtsleer, overeenkomstig artikel 30 van de wet van 22 juli 1953. De berichten met betrekking tot activiteiten, openbare raadplegingen, enz. worden hier niet opgenomen.

Deze documenten zijn terug te vinden op de website van het IBR, onder de rubriek Regelgeving < Rechtsleer.

Omzendbrieven aan de bedrijfsrevisoren

- 2015/01: Overeengekomen specifieke werkzaamheden bij de controle van de jaarlijkse aangifte door een onderneming (verpakkingsverantwoordelijke) aan VAL-I-PAC (6 januari 2015)
- 2015/02: Toepassing van het koninklijk besluit van 25 april 2014 betreffende de administratieve en boekhoudkundige organisatie, de interne controle, de boekhouding en de jaarrekeningen van de vennootschappen voor het beheer van auteursrechten en naburige rechten alsook de informatie die zij moeten verschaffen (27 februari 2015)
- 2015/03: Afspraken over single audit: audit rekeningen 2014 Vlaamse overheid (3 maart 2015)
- 2015/04: Impact van de ISA's en de ISRE's op

de andere normen van het IBR (31 maart 2015)

- 2015/05: Richtlijnen van de CWaPE betreffende de methodologische nota en de commissarisverslagen vereist in het kader van de voorlopige tariefmethodologie met betrekking tot aardgas en elektriciteit van toepassing op distributienetbeheerders actief in Wallonië voor de jaren 2015 en 2016 (1 april 2015)
- 2015/06: Afspraken over single audit: audit rekeningen 2015 Vlaamse overheid (1 december 2015)
- 2015/07: Vlaams Rekendecreet – uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering van 9 oktober 2015 betreffende controle en single audit die van toepassing is op de universiteiten, hogescholen en een aantal andere ambtshalve geregistreerde instellingen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap (1 december 2015)

Adviezen van de Raad van het IBR

- 2015/01: Analyse van de uitzonderingen op het opstellen van een revisoraal verslag inzake inbreng in natura (7 januari 2015)
- 2015/02: Toepassing van artikel 10 van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen door de commissaris (2 maart 2015)

Mededelingen aan de bedrijfsrevisoren

- 2015/01: Rekendecreet – gebruik van een verkort rapporteringsjabloon jaarrekening (4 maart 2015)
- 2015/02: Ontwerp van aanbeveling inzake de opdrachten in het kader van de wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen (6 maart 2015)
- 2015/03: Uitoefening van de opdracht in de hoedanigheid van commissaris of bedrijfsrevisor in erkende niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking (3 juni 2015)
- 2015/04: Sensibiliseringscampagne betalingsfraude: hoe kunnen ondernemingen zich wapenen? (22 juni 2015)
- 2015/05: Controle op de jaarrekeningen van entiteiten in de diamantsector conform de ISA's (29 oktober 2015)
- 2015/06: Herinneringsmededeling – Dematerialisatie van effecten – nieuwe opdracht voor de bedrijfsrevisoren (30 oktober 2015)

LIJST VAN AFKORTINGEN

ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond	FSMA	<i>Financial Services and Markets Authority</i>	NOREA	Beroepsorganisatie van IT-auditors (Nederland)
AGB	Autonoom Gemeentebedrijf	HEC-ULg	<i>Ecole de Gestion de l'Université de Liège</i>	OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
APB	Autonoom Provinciebedrijf	IAASB	<i>International Auditing and Assurance Standards Board</i>	OEC	<i>Ordre des Experts-Comptables (Frankrijk)</i>
AUEB	Aantal Uren Equivalent Bedrijfsrevisor	IAB	Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten	OISZ	Openbare instellingen van sociale zekerheid
BBC	Beleids- en beheerscyclus	IBR	Instituut van de Bedrijfsrevisoren	PCAOB	<i>Public Company Accounting Oversight Board</i>
BIBF	Beroepsinstituut van Erkende Boekhouders en Fiscalisten	ICHEC	<i>ICHEC Brussels Management School</i>	PE-KE	<i>Petites Entités – Kleine Entiteiten</i>
CBN	Commissie voor Boekhoudkundige Normen	IFRS	<i>International Financial Reporting Standards</i>	SEC	<i>Securities and Exchange Commission</i>
CFI	Cel voor Financiële Informatieverwerking	IPSAS	<i>International Public Sector Accounting Standards</i>	SP	<i>Sole and Small Practitioners</i>
CNCC	<i>Compagnie Nationale des Commissaires aux Comptes (Frankrijk)</i>	IPSASB	<i>International Public Sector Accounting Standards Board</i>	TUACC	<i>TweetupAccountants (Nederland)</i>
COC	Commissie van de openbare comptabiliteit	ISA	<i>International Standard on Auditing</i>	UA	Universiteit Antwerpen
DGO	Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp	ISAE	<i>International Standard for Assurance Engagements</i>	UCM	<i>Union des classes moyennes</i>
DIPAC	<i>Délégation Internationale pour l'Audit et la Comptabilité</i>	ISAR	<i>International Standards of Accounting and Reporting</i>	UGent	Universiteit Gent
DMF	<i>Département des Marchés Financiers (CNCC, Frankrijk)</i>	ISQC	<i>International Standard on Quality Control</i>	ULB	<i>Université libre de Bruxelles</i>
EPSAS	<i>European Public Sector Accounting Standards</i>	ISRE	<i>International Standard on Review Engagements</i>	ULg	<i>Université de Liège</i>
EU	Europese Unie	ISRS	<i>International Standard on Related Services</i>	UNamur	<i>Université de Namur</i>
EVA	Extern Verzelfstandigd Agentschap	IVZW	Internationale vereniging zonder winstoogmerk	UNCTAD	Conferentie van de Verenigde Naties voor handel en ontwikkeling
FAG	Financiële Actiegroep ter bestrijding van het witwassen van geld	KMO	Kleine en middelgrote ondernemingen	UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
Febelfin	Belgische Federatie van de Financiële Sector	KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven	VBO	Verbond van Belgische Ondernemingen
FIDEF	<i>Fédération Internationale des Experts-comptables Francophones</i>	KVI	Kamer van verwijzing en instaatstelling	VZW	Vereniging Zonder Winstoogmerk
		NBA	Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (Nederland)	WCO	Wet Continuïteit Ondernemingen
		NBB	Nationale Bank van België		
		NGO	Niet-gouvernementele organisatie		

VERANTWOORDELIJK UITGEVER

Marc Bihain
Secretaris-generaal IBR
Emile Jacqmainlaan 135/1
1000 Brussel
info@ibr-ire.be

FOTOGRAFISCHE RECHTEN

IBR

OPMAAK EN UITWERKING

Comfi (www.comfi.be)

RAADPLEEG DE WEBSITE VAN HET IBR

www.ibr-ire.be

RAADPLEEG DE FOTOGALERIJ VAN HET IBR

www.flickr.com/photos/ibr-ire